

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Naložbe za boljše gospodarske rezultate

RAZVOJNI TRENDI PROIZVODNJE IN POTROŠNJE POHIŠTVA KAZEJO, DA JE SEDANJA VELIKOST POHIŠTVENE PROIZVODNJE V BRESTU DOSEGLA TAKŠNO RAVEN, KI POLEG MODERNIZACIJE POHIŠTVENIH KAPACITET, TERJA TUDI VLAGANJA SREDSTEV V DOPOLNILNO PROIZVODNJO. Z URESNICEVANJEM TEGA NAČELA SE BREST VKLJUČUJE V ZASTAVLJENI NAČRT DRUŽBENO-EKONOMSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE.

Na osnovi teh ugotovitev je Brest svoj srednjeročni načrt razvoja gradil na dveh izhodiščih:

— Na prestrukturiranju proizvodnje oziroma na investicijskih vlaganjih, ki bodo zmanjševale delež pohištva v strukturi proizvodnje. Gre za kapacitete oziroma za srednjeročno opredelitev investicij, s katerimi bomo predvsem na osnovi vloženih sredstev dosegali relativno visoko akumulacijo, ki bo omogočala nove možnosti za skladnejši razvoj proizvodnih kapacitet v Brestu.

V ta okvir sodijo že nekatere dokončane investicije kot so: nova tovarna ivernih plošč v Podskrajniku, rekonstrukcija in modernizacija žagalnice v Starem trgu in kapacitete poliuretana v Cerknici.

— Na rekonstrukcijah in modernizacijah pohištvnih kapacitet. To pomeni, da naj bi proizvodnja pohištva v prihodnjih letih naraščala zgolj na osnovi tako opredeljenih investicijskih naložb in v skladu z naraščajočo produktivnostjo.

Investicijska politika naj bi tudi v prihodnje temeljila na združevanju sredstev vseh temeljnih organizacij s ciljem skladnejšega razvoja in uresničevanja ekonomsko najbolj utemeljenih naložb. Takšna politika bo seveda plod skupnih spoznanj in dogovorov in bo temeljila na dohodkovnih razmerjih z združevanjem dela in sredstev.

V skladu s tako opredeljenimi načeli naj bi v skladu s srednjeročnim programom v prvi vrsti opravili investicijska vlaganja v:

— rekonstrukcijo stare tovarne ivernih plošč v tovarno ognjevarnih plošč,

— rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih kapacitet pohištva v Tovarni pohištva Cerknica in v Tovarni pohištva Stari trg.

Investicijski program za omenjene naložbe je že izdelan in ustrezno evidentiran pri Gospodarski zbornici. Program je trenutno v obdelavi pri Ljubljanski banki za pridobitev domačih in tujih kreditov ter v postopku za pridobitev soglasij za uvoz opreme.

Največje težave pričakujemo prav pri soglasjih za uvoz opre-

me. Če se tukaj ne bo zataknilo, lahko dokaj objektivno pričakujemo, da bomo z investicijami pričeli že zgodaj v letu 1978, tako da bi bila zadnja od naštetih investicij končana v prvi polovici leta 1979.

Iz tega lahko zaključimo, da pomenijo omenjene investicije tudi neposredni načrt investicijskih vlaganj za leto 1978, medtem ko bo potrebno v prihodnjem letu delati na pripravah za prihodnje uresničevanje srednjeročnega programa investicijskih vlaganj.

Nedvomno je potreba po investicijskih vlaganjih tudi v TOZD Tovarna pohištva Martinjak. Vendar, kot je bilo ugotovljeno, v strokovnih razpravah, bi bila celovitejša modernizacija proizvodnje v pogojih sedanje lokacije izredno težka in v dolgoročnem pogledu tudi ekonomsko zelo sporna. Zato je prav gotovo na mestu odločitev o izgradnji tovrstnih kapacitet na novi lokaciji, kjer bo mogoče razviti takšno tehnologijo, ki bo spremljala razvoj tehnologije v svetu, s katero se Tovarna pohištva Martinjak že vrsto let srečuje v mednarodni delitvi dela. In prav obdelava nove lokacije ter tehnoloških postopkov v novi tovarni naj bi bila strokovna naloga, ki mora najti mesto pri obravnavanju načrta investicijskih naložb za leto 1978.

Predračunska vrednost investicij, za katere je izdelan investicijski program, znaša:

— za izgradnjo kapacitet ognjevarnih plošč 80 milijonov dinarjev,

— za rekonstrukcijo in modernizacijo v TOZD Tovarna pohištva Cerknica 38 milijonov dinarjev,

— za rekonstrukcijo in modernizacijo v TOZD Tovarna pohištva Stari trg 18 milijonov dinarjev.

Skupna predračunska vrednost investicij znaša 136 milijonov dinarjev. V predračunski vrednosti investicije so upoštevani tudi planski sredstev za energetiko, pa obrestni za čas izgradnje investicije (interkalarni obrestni) in podobno, skratka, vsa sredstva, ki so vezana na investicijo.

Vire financiranja sestavljajo lastna sredstva temeljnih organi-

zacij Bresta, domači in tuji krediti poslovne banke ter pri izgradnji kapacitet ognjevarnih plošč tudi sovlaganja Lesnine. Seveda so zunanji viri financiranja še predmet obravnave.

Čeprav bi kazalo reči besedo o strukturi investicijskih naložb v posamezni tovarni, ki bo investirala, prepuščam to drugim avtorjem, ki bodo o investicijah nedvomno zapisali veliko več neposrednega tudi med samo izgradnjo.

Sam bom skušal poudariti samo osnovne cilje teh investicijskih naložb in glavne ekonomske učinke.

Poleg osnovnega cilja prestrukturiranja proizvodnje in modernizacije ter rekonstrukcije pohištvnih kapacitet, bomo z investicijo dosegli še naslednje poslovne učinke:

INVESTICIJA V OGNJEVARNE PLOŠČE

— racionalno izkoriščanje sedanjih proizvodnih prostorov, dela strojev in naprav ter infrastrukture v prostorih stare tovarne ivernih plošč,

— zaposlitev viška delovne sile, ki bo nastajal pri modernizaciji pohištvnih kapacitet in s tem zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih,

— zagotavljanje domačemu trgu izdelka, ki je sedaj izključno vezan na uvoz,

— hitrejši razvoj vzporednih dejavnosti pri domačih partnerjih, ki bodo sodelovali pri oskrbi proizvodnje z reprodukcijskimi materiali,

— možnost vključevanja v posredni ali neposredni izvoz glede na to, da bodo izdelki po dimenzijah in kvaliteti ustrezali mednarodnim kriterijem.

INVESTICIJA V REKONSTRUKCIJO IN MODERNIZACIJO POHIŠTVENIH KAPACITET V TOVARNI POHIŠTVA CERKNICA IN V TOVARNI POHIŠTVA STARI TRG

— ukinitve nočnega dela žena, — z rekonstrukcijo in modernizacijo bo dana osnova sodobni organizaciji tehnološkega procesa, s čimer bo dosežena višja stopnja produktivnosti dela,

— odpravljena bodo ozka grla v proizvodnji in s tem doseženi boljši učinki gospodarjenja,

— sodobna organizacija dela, večja produktivnost in boljša kvaliteta izdelkov bodo zagotovili (Konec na 2. strani)

Danes republika praznik slavi, v vetru jesenskem vihrajo zastave...

Po vseh naših republikah — na osnovi svojih dosedanjih zgodovinskih poti, skupnega boja in skupaj zastavljenih razvojnih družbenih ciljev združenih v socialistično samoupravno skupnost — bo vse te dni slovesno. Praznovali bomo rojstni dan naše republike — tako kot že nad trideset let — v svobodi in ob ustvarjalnem delu za boljši in lepši jutri.

Letos bo še posebej slovesno, saj praznujemo Dan republike v letu Titovih in partijskih jubilejev ter ob neposrednem uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu. Tako neposredno povežemo našo revolucionarno preteklost, iz katere je zraslo poglobljeno ustvarjanje in oblikovanje novih — samoupravnih odnosov. Vse to je poročilo, da bo tudi naša prihodnost takšna: samonikla, revolucionarna in ustvarjalna.

Z letošnjim praznovanjem Dneva republike lahko povežemo tudi naš — Brestov jubilej, saj — sicer v dosti manjših razsežnostih — prav tako izpričuje naš nagli povojni razvoj v okviru novih družbenih odnosov.

Vsem Brestovcem in ostalim občanom iskreno čestitam ob 29. novembru — Dnevu republike!

Zaključna dela pri novi proizvodni hali za tapetništvo

Novost - katalogi del

V RAZVOJU NAŠEGA DRUŽBENOEKONOMSKEGA SISTEMA MORAJO POSTATI GONILNA SILA PRI RASTI DRUŽBENEGA PROIZVODA KVALITATIVNI DEJAVNIKI, MED KATERIMI IMA RAST PRODUKTIVNOSTI DELA PRAV GOTOVO ODLOČILNO VLOGO. HITREJŠA RAST PRODUKTIVNOSTI PA JE NEPOSREDNO POVEZANA S SISTEMOM NAGRAJEVANJA OZIROMA S TAKŠNO DELITVIJO OSEBNIH DOHODKOV, KI BO ZAGOTAVLJALA NAČELO DELITVE PO DELU. TEGA DEJSTVA SE JE DRUŽBA TUDI V PRETEKLOSTI ZAVEDALA, VENDAR SO BILA ISKANJA V TEJ SMERI PREPOČASNA. ZATO JE TUDI ZAKON O ZDRUŽENEM DELU KOT ENO IZMED OSNOVNIH NALOG, KI JIH MORAJO IZPELJATI TEMELJNE ORGANIZACIJE DO ZACETKA LETA 1978, POSTAVIL DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE. V NEPOSREDNEM URESNICEVANJU TEH DOLOČIL ZAKONA JE NASTAL KATALOG DEL.

Ves dosedanji sistem nagrajevanja je temeljil na delovnih mestih. Pri tem je imelo veliko vlogo prav to, kam je delovno mesto v organizacijski strukturi sodilo in je bilo zato večkrat enako delo na različnih delovnih mestih različno ocenjeno. Poleg tega je delovno mesto skupek različnih del in opravil, ki so si po težavnosti in zahtevnosti različna.

S katalogom del in opravil teh razlik ne bo več. V katalogu del bodo navedena vsa dela in opravila, ki se opravljajo v delovni organizaciji ali v temeljni organizaciji, pa tudi točkovno oceno teh del in opravil. Določena dela in opravila se združujejo v delokrog del, ki ga opravlja eden ali več delavcev. Obračun osebnega dohodka se opravi na podlagi dejansko opravljenih del iz kataloga.

Katalog del je novost in ga bomo lahko uresničevali šele postopoma. Zato je tembolj važno, kako se bomo lotili te naloge, da bi lahko v čim krajšem času uresničili določila zakona o združenem delu. V sedanjem trenutku seveda ni mogoče izdelati podrobnega kataloga del, ki bi vseboval vsa opravila in vse naloge, ki se opravljajo v delovni organizaciji, ker bi to zahtevalo bistveno večje število del in opravil kot imamo trenutno delovnih mest. Še večja težava in nepravilnost pa bi bila v tem, ker ne bi mogli analitično oceniti vseh del in po-

iskati pravih razmerij med njimi, kar z drugimi besedami pomeni, da točkovne ocene ne bi izražale dejanske zahtevnosti del, pogojev dela ter kvalitete in količine dela. S tem bi se oddaljili od cilja, ki ga želimo doseči.

Zato bo do konca novembra napravljen katalog del, ki bo zajemal širše področje dela, ki se sklada s sedanjim delom na delovnem mestu, ocenjeno po analitični oceni oziroma po VZD. Pri tem moramo poudariti, da številne delovne organizacije niti nimajo analitičnega pristopa k vrednotenju del. Zato je z analitično oceno in z VZD dana v Brestu solidna podlaga za oceno del in opravil.

Seveda je to samo začasna rešitev in bomo morali v naslednjem letu napraviti takšen katalog del, ki bo vseboval vsa dela in opravila. Pri tem se je že pojavilo nekaj vprašanj:

a) Pri opredelitvi del in opravil vsekakor ne bomo smeli definirati preveliko število, ker bi to povzročilo ogromno administrativnega dela in otežilo sistem spremljanja opravljenih nalog.

b) Bojazni, da bo nekdo opravljal samo višje vrednotena dela, bo potrebno urejati z mesečnimi ali s tromesečnimi načrti dela, tako da bodo opravljena vsa dela, ki jih zajema določen delokrog del. Praviloma delavec opravlja samo dela iz svojega delokroga, po potrebi pa tudi dela, za kate-

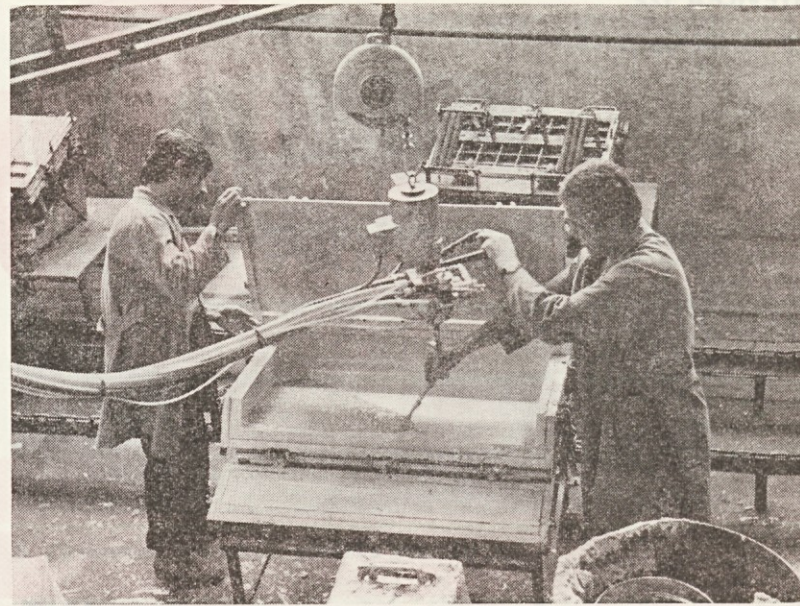
ra je usposobljen, niso pa v njegovem delokrogu. S tem organizacija dela ne bo več težava, ker ne bo izgovora, da to ni v opisu delovnega mesta.

c) Poslovodni organ ima pravico, da zaradi nujnosti dela določi delavcu tudi delo, ki je nižje vrednoteno kot so dela iz njegovega delokroga. V tem primeru bi dobil delavec osebni dohodek po povprečju del, ki sodijo v njegov delokrog. Seveda mora biti to izjema, ne pa pravilo, kar bi bilo nepravilnost v razporejanju delavca.

d) Katalog del velja za proizvodjo, pa tudi za režijo, s tem, da se v proizvodnji točkovna ocena spremeni v cenike del.

Seveda so to samo nekatere dileme, na katere smo naleteli, pojavilo pa se jih bo nedvomno še več.

Na koncu moramo povedati, da je urejevanje katalogov del v delovnih organizacijah samo začetek procesa vrednotenja osebnega prispevka delavca k po-

Proizvodnja poliuretanskih izdelkov — v novo TOZD

večanju dohodka. Če hočemo resnično nagrajevanje po delu, je potrebno uskladiti ta razmerja najprej znotraj lesne industrije, zatem pa tudi med panogami gospodarstva in tudi z negospodar-

stvom. Le tako bo uresničen cilj, da vsak delavec pridobiva osebni dohodek na podlagi svojega osebnega prispevka k povečanju dohodka.

P. Oblak

Spremembe samoupravnih splošnih aktov

Pri uresničevanju določil zakona o združenem delu moramo ustrezno spremeniti oziroma vskladiti tudi vse samoupravne splošne akte. Prav tako moramo sprejeti tudi nove samoupravne splošne akte, ki jih zahteva zakon. Gre za povsem nove akte, ki do sedaj niso bili potrebni.

V teh dneh so se sestale ustrezne komisije temeljnih organizacij in razpravljale o težah za področje samoupravnih splošnih aktov. Naloga teh komisij je, da ugotovijo področja, ki pomenijo v smislu samoupravno-pravnega urejanja zaokrožene celote, za katere bi bilo potrebno izdelati ustrezne samoupravne splošne akte, da izdelajo posnetek veljavnih samoupravnih splošnih aktov in pripravijo predlog za novo ureditev, ki naj vsebuje samoupravne splošne akte, kakršne naj bi sprejemali po novem z naslednjimi podatki:

- naziv samoupravnega splošnega akta,
- opis vsebine, ki naj jo posamezni akt ureja,
- vrsta samoupravnega splošnega akta (samoupravni sporazum, statut, pravilnik, poslovnik),
- postopek in način sprejemanja posameznega splošnega akta in

- morebitne druge podatke ali pripombe, ki jih je treba glede na predpise oziroma po mnenju delavcev pri posameznem samoupravnem splošnem aktu posebej upoštevati.

Posebej je treba prikazati samoupravne splošne akte, ki se glede na naravo zadev in glede na medsebojno povezanost v okviru delovne organizacije in sestavljene organizacije sprejemajo v enakem besedilu v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih in to kar najbolj usklajeno ter ob morebitnem poprejšnjem ali poznejšem soglasju nekaterih temeljnih organizacij oziroma delovnih skupnosti.

Komisije morajo analizirati sedanje veljavne samoupravne splošne akte, ugotoviti, koliko so v skladu z določili zakona o združenem delu in predlagati, katere samoupravne splošne akte je treba ustrezno spremeniti, kakor to zahteva zakon. Seveda velja to za akte v okviru celotne delovne organizacije, posameznih temeljnih organizacij in delovne skupnosti.

Glede na roke, ki so postavljene v zakonu o združenem delu, moramo najprej in sicer do 1. 1. 1978 vskladiti oziroma sprejeti nove samoupravne splošne akte s področja pridobivanja dohodka, razporejanja dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke delavcev in sicer v temeljnih organizacijah, delovni skupnosti in celotni delovni organizaciji.

Prav tako moramo do tega roka sprejeti pravilnik o delovnih nalogah v temeljnih organizaci-

jah in delovni skupnosti. Istočasno oziroma takoj, ko bo to mogoče, pa moramo vskladiti samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, sprejeti samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo združenega dela in sicer v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti, vskladiti statut delovne organizacije in statute temeljnih organizacij, sprejeti samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci vseh temeljnih organizacij in delavci delovne skupnosti, ki

opravljajo skupna dela in vskladiti sporazum o medsebojnih delovnih razmerjih.

Ko bo organizirana nova temeljna organizacija za promet blaga in storitev, bomo morali sprejeti ustrezen sporazum, ki bo urejal razmerja med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in to temeljno organizacijo. Seveda pa moramo vskladiti tudi vse ostale dosedanje samoupravne splošne akte in sprejeti nove, ki jih zahteva zakon o združenem delu.

Komisije morajo v sodelovanju z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami poskrbeti, da bo čim več delavcev aktivno sodelovalo pri spremembah samoupravnih splošnih aktov.

A. Perčič

Volilne konference komunistov na Brestu

V drugi polovici oktobra in v začetku novembra so bile v vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov na Brestu volilne konference.

Na konferencah so bila izvoljena nova vodstva ter delegati za občinsko konferenco, v komite Bresta, delegati v svet ZK SOZD Slovenijales in delegati v svete krajevnih skupnosti. Na splošno lahko ugotovimo, da je v vodstvih osnovnih organizacij in v občinskem komiteju prišlo do bistvenega premika, posebno, kar zadeva strukturo članstva. Izvoljenih je bilo več mladih članov in žensk. Iz poročil in zapisnikov je videti, da so na vseh konferencah razpravljali predvsem o vprašanjih, s katerimi so se organizacije ukvarjale v preteklem dveh letnem obdobju.

V vseh poročilih je bil dan poudarek letošnjim Titovim jubilejem, 30-letnici Bresta in pripravam na 8. kongres ZK Slovenije in XI. kongres ZK Jugoslavije.

Ocenjeno je bilo uresničevanje ustave in zakona o združenem delu ob samoupravnem sporazumu o pridobivanju dohodka in osebnih dohodkov in o organiziranosti novih temeljnih organizacij — prodaja in tapetništvo.

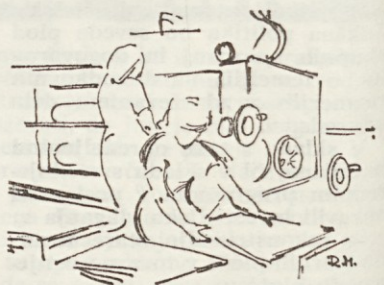
Kritično je bilo ocenjeno tudi delo delegacij in članov, ki so v posameznih delegacijah. Ugotovljeno je bilo, da člani delegacij ne obveščajo nazaj delegatske baze, ki jih je izvolila.

Pri sprejemanju novih članov je bilo ugotovljeno, da je bilo zadnje dve leti sprejetih precej novih članov, da pa je bilo spre-

jetih premalo neposrednih proizvajalcev in mladine.

Poudarjeno je bilo, da bi se morali člani še bolj prizadevati pri evidentiranju možnih kandidatov za skorajšnje volitve v nove samoupravne organe, skupščinske organe in samoupravne interesne skupnosti.

Ocenjena je bila gospodarska situacija glede na uresničevanje letnega in srednjeročnega plana in ocena integracije Brest — Jelka.

Idejno-političnemu usposabljanju članov smo posvečali premalo pozornosti, posebno pa še novo sprejetim članom. Zato je naloga novih sredstev in komisij, da pripravijo programe izobraževanja. Volilne konference so v glavnem uspele. Sklepi, ki so bili sprejeti, naj bodo osnova za programe dela za novoizvoljena vodstva.

C. Komac

Robovno brušenje — iz Tovarne pohištva Martinjak

NALOŽBE ZA BOLJŠE REZULTATE

(Nadaljevanje s 1. strani)
le konkurenčno vključevanje v mednarodno delitev dela.

Pri tej investiciji moramo poudariti, da so bila zadnja večja investicijska vlaganja v obdobju 1968—1970, tako da je danes večina opreme fizično in ekonomsko zastarela.

Po končanih investicijah v investicijskem programu ugotovljamo (primerjava: leto 1979 nasproti letu 1977) povečanje celotnega dohodka za 18 odstotkov, dohodka za 20 odstotkov in ostanke dohodka pri 4 odstotnem realnem povečanju osebnih dohodkov za 66 odstotkov.

Poleg ekonomskih učinkov investicije pa moramo omeniti tudi oportunitetne stroške, to je tiste stroške, ki bi nastali, če do nameranih investicij ne bi prišlo. Te stroške lahko samo ocenimo in jih bomo tu samo našli:

1. Fizična in ekonomska zastaranost opreme bi zahtevala postopno zniževanje proizvodnje in večjo porabo surovin;

2. V TOZD Tovarna pohištva Cerknica bi se z ukinitvijo nočnega dela bistveno zmanjšala kapaciteta;

3. Ne bi bilo mogoče proizvodno aktivirati objektov in opreme, ki je sedaj na voljo v stari tovarni ivernih plošč in ki jo ocenjujemo na več kot 60 milijonov dinarjev.

Takšno stanje bi pomenilo močno zmanjšanje reproduktivne sposobnosti delovne organizacije, kar bi se nato odražalo tudi v vseh poznejših letih. Zato so te investicije pogoj, da se uresniči srednjeročni načrt Bresta, zagotovi socialna in ekonomska stabilnost zaposlenih in ne nazadnje tudi hitrejši razvoj občine.

D. Mlinar

Ob letošnjem beograjskem sejmu

Dva meseca sta minila od zagrebškega velesejma in proizvajalci lesnoindustrijskih izdelkov že pripravljajo svoje novosti za sejem v Beogradu. V Zagrebu česa posebno novega nismo videli, če sploh kaj, in zato proizvajalci, pa tudi kupci z zanimanjem pričakujejo novih korakov v lesni industriji na beograjskem sejmu. Znano je namreč, da ima v sedanji poplavi sejmov prav beograjski vidno mesto in da prav na njem lahko najbolje uresničimo glavni namen v zvezi s pospeševanjem prodaje blaga ter pričakujemo ugodne stike s poslovnimi partnerji.

Letošnji beograjski sejem je že petnajsti po vrsti in traja od 21. do 26. novembra. Sejem v Beogradu sodi v vrsto mednarodnih sejmov pohištva, notranje opreme in dekoracije. Zanj lahko rečemo, da si je že utrl mesto v tej vrsti aktivnosti proizvajalcev. Na njem sodeluje vsako leto veliko število proizvajalcev; mirno lahko trdimo, da vsi, ki na domačem tržišču kaj pomenijo. Med njimi nad vse uspešno nastopa tudi BREST.

Kakšne so bile naše priprave na letošnji beograjski sejem? Kljub nekaterim težavam v zvezi z razstavno površino BREST tokrat prikazuje svoje izdelke na 250 kvadratnih metrih površine. Razen iz znanih izdelkov, ki redno prihajajo iz naših tovarn, je na sejmu prikazanih tudi nekaj novih programov.

Tako je iz Tovarne pohištva Martinjak na sejmu prvič prikazana sedežna garnitura MIHAELA, ki predstavlja napredek v bogastvu videza in funkcionalnosti in jo je mogoče videti v velurju in v blagu. Sedežna garnitura MOJCA je dopolnjena s televizijskim foteljem, enosedom z visokim naslonom in z ležiščem. Televizijski enosed vsekakor služi pozornost, saj lahko hrbtni del poljubno nagibamo in bomo v njem uživali tudi pri gledanju slabšega televizijskega programa. Novost je tudi ležišče, ki je enotno in ga je mogoče sestaviti v trosed. Prvič sta v Beogradu prikazana jedilni kot ZALA in jedilna garnitura M-77, ki je prav tako novost iz našega programa. Glavni del garniture M-77 je okrogla miza, ki nudi uporabniku možnost za povečanje njene uporabne površine z »raztegnitvijo«. Z garnituro M-77 želimo nuditi potrošniku predvsem večjo možnost za izbiro pri nakupu in opremi kuhinj.

Precej novega je tudi iz Tovarne pohištva Stari trg. Poleg kuhinj Brest-PO, ki je že našla svo-

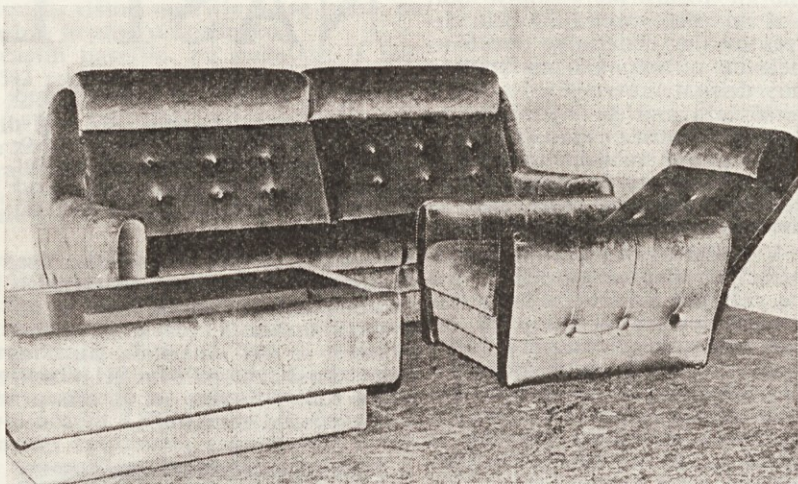
je mesto na domačem trgu, je na sejmu prvič prikazana kuhinja BREST—01 v beli barvi. Posebna novost je kuhinja BREST—02 v rumeni in v beli barvi. Značilno za to kuhinjo je, da ima zaobljene robove pri delovni plošči in fronti.

Med novosti, ki prihajajo iz Tovarne pohištva Cerknica lahko prištevamo jedilno garnituro 78, katere avtor je dipl. ing. Gašparšič iz Slovenijalesa, dnevno sobo in jedilno garnituro ZALA v zeleni barvi ter jedilnico KATARINA. Prikazana pa sta našim kupcem že dobro znana programa ZALA in KATARINA.

Na sejmu so prikazane še naše oplemenitene iverne plošče, oplemenitene plošče z zaobljenimi robovi ter izdelki iz iprena in poliuretana.

Pričakujemo lahko, da se bo tudi letos pred proizvodnjo, ki prihajajo iz naših temeljnih organizacij, iz rok naših delavcev, ustavilo veliko obiskovalcev, ki bodo našim izdelkom priznali visoko vrednost in se prepričali, da sodijo v njihove domove.

V. Frim

MIHAELA - prvič se bo predstavila na beograjskem sejmu

Naša nova kuhinja

Na letošnjem beograjskem salonu pohištva razstavljamo dva nova modela kuhinj in sicer BREST 01 in BREST 02.

Kuhinja BREST 01 je praktično zamenjava kuhinje VEGA-74, s tem, da se bela fronta prenese na ogrodje kuhinje BREST P. Fronta je izdelana iz kvalitetne oplemenitene iverice (TIP Podskrajnik), ročaj pa je iz preproste in ličnega aluminij profila.

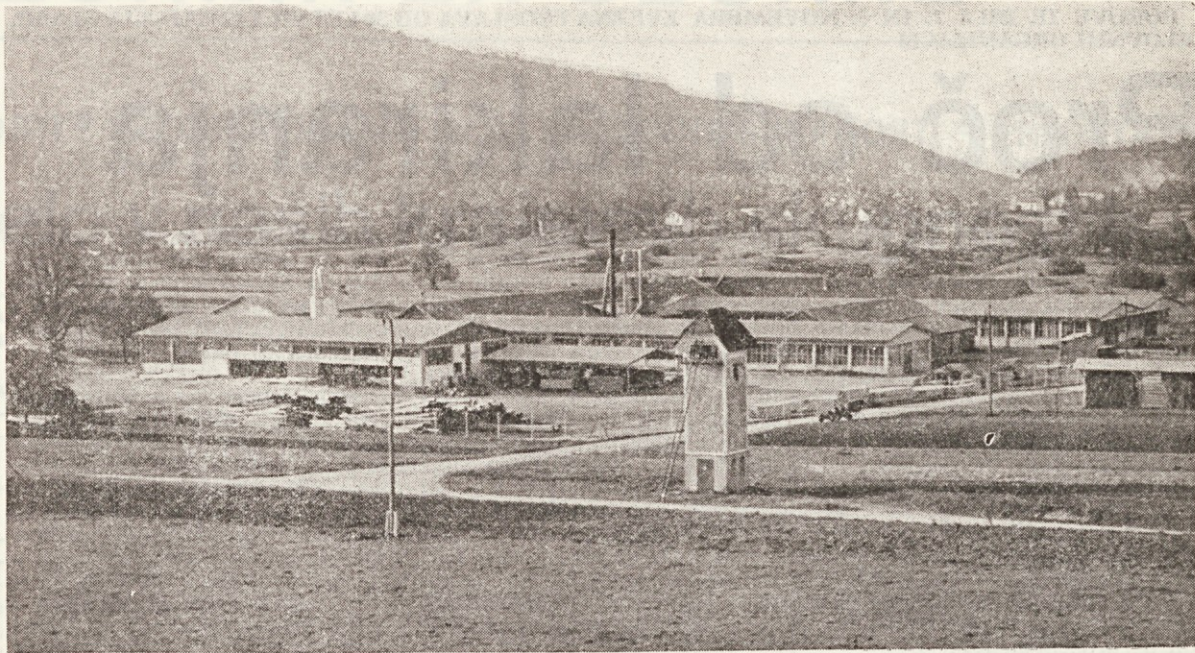
Drugo kuhinjo (BREST 02) razstavljamo v dveh izvedbah in sicer v rumeni in beli barvi. Osnova — ogrodje je zopet enako (BREST-P), za fronto pa je uporabljen nov izdelek Tovarne ivernih plošč, to je plošča z naknadno oblikovanimi robovi. Prednost plošč z naknadno oblikovanimi robovi ni samo v tem, da odpadejo oglati robovi, kar da izdelku mehkejšo in prijetnejšo obliko, pač pa se izdelku izboljšajo tudi uporabne tehnične lastnosti. To se odraža predvsem pri delovni plošči spodnjih elementov, kjer je gornji rob v celoti prekrit (brez fug), kar preprečuje vdiranje vode, nabiranje prahu in umazanije. Teh prednosti pa pri ploščah z oglatimi robovi s sedanjo tehnologijo v Tovarni po-

hištva Stari trg ne moremo doseči.

Pri kuhinji BREST 02 je poleg delovne plošče uporabljena tudi zaokrožena kuhinjska fronta (vrata in čela predalov). Zaokroženi robovi so horizontalni, kar skupaj z zaokroženo delovno ploščo izpolnjuje visoke estetske zahteve, omogoča pa tudi lažje čiščenje in zmanjšuje nevarnost poškodb.

Vse našete — očitne prednosti nove kuhinje, ki jo poudarja še prijetna kombinacija barv (rumena, rjava), se mora — seveda ob pravilnem plasiranju na tržišče — vsekakor odraziti v zadovoljivi prodaji.

Poleg uporabe plošč z naknadno oblikovanimi robovi v proizvodnji sestavljenega kuhinjskega pohištva se kažejo široke možnosti tudi v opremi laboratorijev, pisarniškega in šolskega pohištva, opremi kopalnic in skupinskih prostorov. Pri tem nimam v mislih večjih sestavljenih programov, pač pa posamezne elemente ali dele elementov, ki jih tržišče zahteva. Da bi zagotovili tako širok razpon uporabnosti, pa je potrebno uporabiti številne dekorativne barve in različne povr-

Pogled na — najbrž našo novo temeljno organizacijo — JELKO

Razvojni program Jelke

V srednjeročnem programu razvoja JELKE za obdobje 1976—1980 si je delovna skupnost zastavila nalogo in cilj modernizirati kapacitete v pohištveni proizvodnji. Glede na to, da terjajo priprave investicijskih programov in glavnih projektov precej časa, smo že v zasnovi srednjeročnega plana računali, da bomo modernizacijo lahko izpeljali proti izteku tega obdobja.

Zato smo se naloge lotili postopoma in sicer v naslednjem vrstnem redu:

Leta 1976 smo se posvetili iskanju programske usmeritve. Na osnovi različnih posvetov in razprav smo prišli do zaključka, da je edina alternativa ploskovno pohištvo. Pri tem pa smo prišli do spoznanja, da mora biti to po-

hištvo višje stopnje kvalitete, ker takega pohištva v okviru Slovenijalesa primanjkuje in ker je zahtevnost potrošnikov na tem področju vse večja. Z naraščanjem standarda prebivalstva pa bo ta zahtevnost še naraščala.

Leto 1977 smo posvetili pripravi investicijskega programa. Ta je prav v tem času v zaključni fazi in bo takoj prve dni v decembru pripravljen. Medtem, ko smo pripravljali elaborat, smo prišli do spoznanja, da bo tako usmerjen program v enkratnem zalogažu za JELKO prezahteven, zato smo se odločili, da v letu 1977 dokupimo nekaj strojne opreme, s čimer omogočimo večji obseg proizvodnje in izboljšamo akumulativnost. Vzporedno s tem pa smo reševali še energetsko postajo, tako da bomo v letu 1978 zgradili kotlovnico že v obsegu in kvaliteti toplotne energije, ki bo ustrezala kasnejši rekonstrukciji tovarne pohištva.

Razvojni program JELKE zajema torej izgradnjo novih pro-

izvodnih prostorov v obsegu okrog 2300 kvadratnih metrov odstranjenih in obnovljenih 1640 kvadratnih metrov prostorov ter modernizacijo strojne opreme.

Predračunska vrednost celotne rekonstrukcije znaša 67.700.000.—dinarjev in predstavlja:

— gradbena dela	30.000.000.— din
— elektro instalacije	6.200.000.— din
— cevna instalacija	5.500.000.— din
— uvozna oprema	11.600.000.— din
— domača oprema	7.300.000.— din
— ostalo	2.000.000.— din
— prispevek za energetiko	5.000.000.— din

Seveda, to je le groba predstavitev programiranih naložb, ki je povezana z razvojnim programom. O povečanju proizvodnje, izvoza, dohodka in podobnem pa kdaj drugič.

S tem hočemo seznaniti kolektiv in to naj bo že začetek javne razprave o predvidenih naložbah. Poudariti pa moramo, da bomo kolektiv JELKE seznanili z vsemi podrobnostmi razvojnega programa neposredno na zboru delavcev, tako kot predvideva zakon o združenem delu. T. Kebe

OBVESTILO

Člani delovnih enot — prodaja domači trg, služba marketinga, vzorčna delavnica, maloprodaja s skladišči, centralno skladišče gotovih izdelkov, transport in špedicija!

Na referendumu, ki bo v ponedeljek, 5. decembra 1977 od 6. do 18. ure v veliki sejni dvorani Bresta in v enotah v Mariboru, Zagrebu in Beogradu po programu komisije za izvedbo referenduma, se boste dokončno odločili o organiziranju

NOVE TEMELJNE ORGANIZACIJE — PRODAJA N. SOL. O. CERKNICA

Pričakujemo, da boste svojo volilno dolžnost opravili že v jutranjih urah. Komisija za izvedbo referenduma

Priprava fesa za skladiščenje v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg

B. Klešnik

V BOROVU JE BILA 2. IN 3. NOVEMBRA ZVEZNA PROSLAVA OB 30-LETNICI IZHAJANJA GLASIL DELOVNIH ORGANIZACIJ

Proč od lakiranja

Osrednja proslava je bila v Borovu, kjer izhaja naš najstarejši tovarniški časnik. Slovesnosti so trajale dva dni: prvi dan so predstavniki glasil delovnih organizacij iz vse Jugoslavije v pogovoru za okroglo mizo izmenjali izkušnje, zvečer je bila v Domu kulture v Borovu otvoritev razstave teh glasil, naslednji dan pa je bila slovesna seja.

Dileme ne more biti več: glasila organizacij združenega dela so sestavni del informativnega sistema pri nas in če še kdo dvomi v to, je preozko in tehnokratsko zazrt zgolj v probleme znotraj svoje organizacije združenega dela. Zakon o združenem delu je nedvoumen, svobodna menjava dela je ena izmed temeljnih in neodtujljivih pravic delavcev, ki svobodno združuje svoje delo in v dogovoru z drugimi delavci svobodno razporeja sredstva, ki jih mi vsi ustvarjamo za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb.

To je osrednja misel, ki smo jo na zvezni proslavi ob 30-letnici izhajanja glasil v delovnih organizacijah slišali na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti.

Ne gre za pomanjšana zvezna in republiška glasila, gre za nov in tipičen zorni kot, ki naj ga ob obravnavanju splošnih in samo za konkretno organizacijo združenega dela pomembnih vprašanj, osvetle glasila delovnih organizacij.

V Jugoslaviji izhaja približno 1500 glasil organizacij združenega dela, ki jih natismemo v nakladi 3,5 milijonov izvodov vsako številko, od tega samo v naši republiki kar tretjino! Gre za dejansko sedmo silo, ki ne izziva samo začudenja in pa občudovanja, ampak vse, posebej pa sindikate, predvsem družbenopolitično zavezuje.

Glasila organizacij združenega dela niso v naši republiki samo najbolj razširjena — razstavni panoji, ki jih je organizator namenil posamezni republiki, so bili za glasila iz naše republike kar pretesni, saj so iz naše republike glasila predstavili predvsem z naslovnimi stranmi, na panojih nekaterih drugih predstavnikov pa je še zijala belina — organizatorji obveščanja, uredniki in novinarji glasil OZD so pri nas tudi organizacijsko in politično najtesneje povezani: združeni so v dvanajst regionalnih aktivov, ki jim vloga in pomen dnevno naraščata!

Organizator proslave Božidar Markotič je v otvoritvenem govoru med drugim zato dejal: »Tovarniški tisk Jugoslavije, kakor so se na začetku imenovala ta glasila, je avtentičen dokument časa. Vse do zdaj je ta tisk častno opravljal svojo družbenopolitično funkcijo. Bil je eden od mejnikov poti toliko pomembnega obdobja naše države, v katerem smo gradili najnaprednejšo družbeno ureditev v zgodovini človeštva — samoupravno socia-

listično družbo. Tovarniška glasila so sredstvo povezovanja delavskega razreda. To je tudi najpomembnejša družbenopolitična naloga teh glasil. Obveščanje je pomemben dejavnik boja za samoupravljanje, glasila v organizacijah združenega dela pa pomembno sredstvo obveščanja.«

Osrednji del proslave ob 30-letnici izhajanja glasil delovnih organizacij je bila skupna seja, ki so se je udeležili predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in na kateri sta pokrovitelj proslave, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak ter predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Milutin Milenković podelila priznanja uredništvom

IZ POZDRAVNEGA NAGOVORA MIKE ŠPILJKA, PREDSEDNIKA ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

TOVARNIŠKA GLASILA MORAJO BITI V PRVIH VRSTAH V BOJU ZA SAMOUPRAVLJANJE

Temeljne, delovne in sestavljene organizacije združenega dela so postale v sistemu naše socialistične samoupravne demokracije tista središča, v katerih ne sprejemamo samo sklepov, pomembnih zgolj za delavce v združenem delu, temveč se v njih izvaja politika, ki je bila še do včeraj pri nas, v svetu pa praviloma v pristojnosti drugih ali v najboljšem primeru države in ne delavcev samih.

Takšen položaj samoupravljalcev zahteva drugačno, še bolj razvito obveščanje od tistega, ki ga imamo danes. Tovarniški tisk mora spremljati pospešeni samoupravni proces in obveščati delavce o vsem, kar je pomembno za njihovo življenje in delo ter jim tako pomagati, da bodo odgovorno sodelovali pri sprejemanju samoupravnih ali političnih odločitev.

Napredna so samo tista sredstva obveščanja, ki podpirajo razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ki nasprotujejo vsemu, kar takšen razvoj zavira, ki se bojujejo proti nezakonitemu odvzemu delavskih pravic, pa naj si je beseda o samovolji, grupaštvu, klikah, primitivizmu, tehnokratizmu in podobno. Uspesabljene tovarniških glasil kot borbenih glasil delavcev po naravi razvoja naše družbe ne more biti uspešno, če bodo ta glasila, pa tudi druga sredstva obveščanja v združenem delu, ostala obrnjena samo proti sebi — svoji temeljni organizaciji združenega dela, delovni ali sestavljeni organizaciji — in ne proti združenemu delu v celoti in širši družbi.

V prizadevanjih, da bi delavec presegel meje svoje temeljne organizacije, da bi ne bil samo oblikovalec samoupravnih tokov v njej in da bi se vključil v odločanje o celotni družbeni reprodukciji povesod, kjer se sprejema-

glasil, ki v posameznih republikah in pokrajinah izhajajo najdlje. Iz Slovenije je to priznanje dobil jeseniški »Železar«, ki s prekinitvijo med vojno izhaja že od leta 1937 dalje.

S slovesnosti, ki je lepo uspela — vsi udeleženci, tudi 35 organizatorjev obveščanja, urednikov in novinarjev glasil delovnih organizacij iz Slovenije so jo ocenili kot koristno in spodbudo za podobna srečanja tudi v prihodnje — so poslali pozdravno pismo predsedniku republike, ki je v Borovo poslal svojo sliko z lastnoročnim posvetilom: Bralcem tovarniškega tiska Jugoslavije, Josip Broz Tito, 2. XI. 1977.

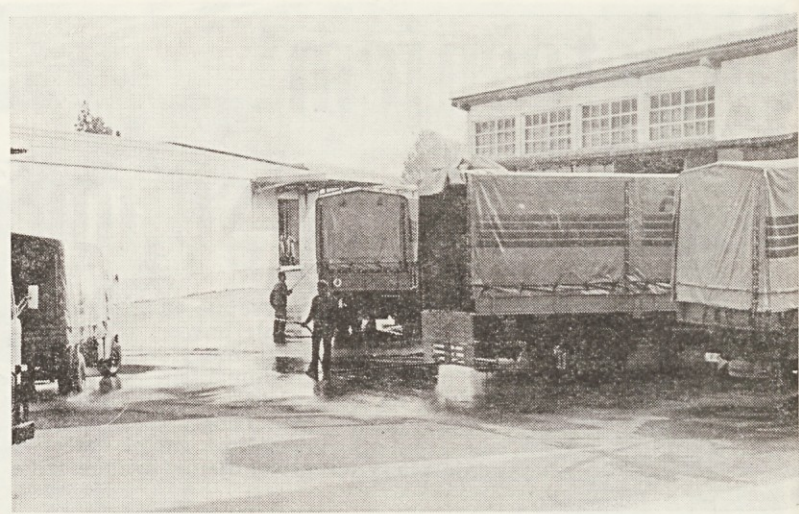
jo sklepi, pomembni za delavski razred, je vloga tovarniškega tiska nenadomestljiva.

Glasila organizacij združenega dela bi morala bolj kot do zdaj spremljati porabo tistega dela dohodka, ki ga delavci v temeljni organizaciji namenjujejo za krajevne in interesne skupnosti, občino, pokrajino in republiko, vse do federacije. V tej smeri si tudi prizadevamo za nekatere spremembe v političnem sistemu, pri tem pa bi se tovarniški tisk moral kar se da neposredno vključiti.

Po mnenju tovariša Špiljka bi morali tovarniški časopisi bolj kot do zdaj spremljati delo delegatov in delegacij, obveščati delavce o tem, kakšna stališča naj delegati zavzemajo, s kakšnimi težavami se srečujejo, za kakšna stališča glasujejo. Poleg tega bi morala tovarniška glasila vplivati na delegate, da se pri odločanju zavzemajo za avtentični delavski interes.

V sredstvih obveščanja v organizacijah združenega dela je treba razvijati kritični pogovor, katerega, resnici na ljubo, ni dovolj niti v drugih časnikih niti v vseh družbenih strukturah. Tovarniška glasila bi morala biti bolj odprta za same delavce, za njihovo ustvarjalno politiko in predloge, ki ne bi rušili ljudi, ampak jasno pokazali na določene negativne pojave in njihove nosilce ter predlagali boljše rešitve. Delavska glasila morajo biti še bolj prežeta z delavsko dušo, več delavcev kot do zdaj mora pisati o svojih pogledih. Če bomo šli po tej poti, je menil ob koncu tovariš Špiljak, bodo delavci pripomogli, da bodo njihova glasila odprta za kritiko, ki bo vplivala na graditev novega in odstranjevanje ostankov starega.

(Iz Internih informacij RS ZS Slovenije)

V ponedeljek bodo čisti in pripravljeni za transport

O prodaji sekancev

Z rekonstrukcijo žagalnice v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg smo posodobili vso žagarsko proizvodnjo, pa tudi predelavo žagarskih odpadkov. Ves napad žaganja, krajnikov in ocelkov transportiramo od mest nastajanja po transportnem traku do sekalnega stroja, ki jih predeluje v tako imenovane »sekance«.

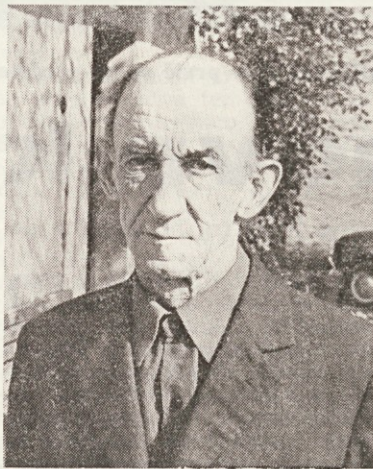
Sekance nato zopet po gumijastem transportnem traku prenašamo v za to določene depoje, ločeno bukovje in jelove sekance. Iz teh depojev nato čelni vilničar naklada na za to prirejene kamione za odvoz, ki ga opravljata dva zasebna avtoprevoznika. Žagovina se v kleti žagalnice odvaja ločeno v za to pripravljene silos v velikosti 280 kubčnih metrov ali za okrog štiridnevno proizvodnjo žagalnice.

Pri izbiri tehnologije za izdelavo sekancev pa niso bila predvidena sejalna sita za sejanje sekancev, ker Brestova Tovarna ivernih plošč lahko uporablja sekance nesejane. Tudi dimenzionalno so bili depoji narejeni za vsakodnevno sprotno odvažanje sekancev. Glede na vse omenjeno ne moremo skladiščiti sekancev in tudi drugi odjemalci jih niso pripravljeno odkupiti. Zato je nujno, da Tovarna ivernih plošč pri svojih remontih ali nepredvidenih popravilih opravi odjem oziroma nam da prednost odvoza pred drugimi njenimi dobavitelji, saj z nerednim odjemom povzroča zastoje in dodatne stroške. Sodimo, da je potrebno v Tovarni ivernih plošč napraviti depo vsaj za mesečni nemoteni odjem sekancev.

NAŠI LJUDJE

ALOZ TROHA se je rodil pred petinšestdesetimi leti pri Garčih na Majerju, v Gorskem Kotaru. Na Marofu je delal dvajset let, sedaj pa je upokojen že od leta 1965. O svoji preteklosti mi je pripovedoval:

»Ko sem bil star sedem let, sem moral od doma. Pri kmetih sem pasel živino, da sem si zaslužil za hrano, včasih pa so mi kupili še kaj od obleke ali obuvene. Dostikrat pa sem šel v šolo bos tudi v mrazu, ker je bila pri nas povesod revščina.

Politično sem začel sodelovati v napredni stranki že leta 1935. Takrat sem prišel tudi v spor z žandarji in sem bil že tedaj zaprt. O tem piše tudi v knjigi Dežela Petra Klepca, ki jo je izdala založba Borec v Ljubljani leta 1974. Sodeloval sem v stavki leta 1937, ki je bila tedaj na žagi na Milanovem vrhu. S koli, sekirami, vilami in noži smo se postavili po robu graničarjem, ki so prišli v pomoč žandarjem, da bi nas razgnali. Na tej stavki smo zahtevali 17-odstotno povišanje plače. Po pogajanjih, ki so bila sicer v miru, pa smo uspeli dobiti le 10-odstotno povišanje.

Pozneje sem odšel z Milanovega vrha in sem se zaposlil kot žagarski delavec na Rakeku. Tudi tam sem bil vključen v delo Osvobodilne fronte. Skupaj smo

delali s Tonetom Bavcem, Centom in še z nekom z Rakeka, katerega imena se ne spominjam več. Ob sobotah sem hodil domov na Milanov vrh, ker sem imel tam družino. V letu 1942, ko sem šel z dela domov, so me Italijani zajeli in odgnali v internacijo. To je bilo maja 1942. leta, ravno takrat, ko je Rakovška četa napadla Italijane na Tatinski dragi. Zaprt sem bil nekaj časa na sodišču v Št. Petru in v Ljubljani, zatem pa v Reniciju v Italiji.

Po kapitulaciji Italije smo pobegnili iz kontracijskega taborišča in se po nekaj dneh oblikovali v partizanske enote, ki so se tedaj organizirale v Toscani. Tako smo se prebijali skozi nemško fronto in prišli k Angležem leta 1944, ki so nas poslali naprej v naše poveljstvo v Bari. Od tam smo se leta 1945 vrnili prek Dalmacije domov. To bi bila zelo na kratko opisana moja usoda v času narodnoosvobodilnega boja.

Po vojni sem se že v začetku aprila 1946. leta zaposlil na žagi na Marofu. Delal sem kot delavec na skladišču žaganega lesa. Pozneje sem bil pomočnik skladiščnika, ko pa smo zgradili zabojarno, sem bil vodja izmene v zabojarni in nazadnje tehnični vodja zabojarne. To so bila moja delovna opravila.

Delal sem tudi v družbenopolitičnih organizacijah kot predsednik sindikata na Marofu, predsednik SZDL, član občinskega komiteja Zveze komunistov, odbornik skupščine in tako naprej. Funkcij sem imel vedno dovolj, pa tudi opravljal sem jih kolikor je bilo mogoče vestno.

Troha pa je bil tudi prvi predsednik delavskega sveta na Marofu in tudi član delavskega sveta na BRESTU. Tako je doživel vse spremembe, težave in napredek naše delovne organizacije, prispeval dvajset let delovne dobe aktivnega fizičnega in družbenopolitičnega dela v skupnosti, ki danes praznuje trideset let proizvodnega in samoupravnega dela.

M. Šepc

S tečaja za voznike vilničarjev

Priloga: OBZORNİK ZA OBČANE

PREDSTAVLJAMO NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO NAŠE KRAJEVNE SKUPNOSTI • PREDSTAVLJAMO

Organiziranost in delo v naših krajevnih skupnostih

S kratko predstavitevjo krajevne skupnosti Loška dolina smo sklenili sedemesečno predstavljamo naših krajevnih skupnosti. Namen tega je bil, bolje spoznati življenje in delo, uspehe in težave delovnih ljudi in občanov v naših krajevnih skupnostih.

Ugotovili smo vrsto skupnih, pa tudi posebnih vprašanj, kar nas je spodbudilo za razgovor z najodgovornejšimi tovariši v družbeno-političnih organizacijah, skupščini občine in samoupravnih interesnih skupnostih.

Vabilu na razgovor o različnih vprašanjih, ki zadevajo organiziranost krajevnih skupnosti, so se odzvali:

Jože FRANK, sekretar občinskega komiteja ZK Cerknica, Edo LENARČIČ, sekretar občinske konference SZDL, Miro JERNEJCIC, sekretar občinske konference ZSMS, Jože TELIČ, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Cerknica, Jože HREN, predsednik skupščine občine, Janez PAKIŽ, predsednik izvršnega sveta skupščine občine, Ljubo ULE, načelnik oddelka za gospodarstvo skupščine občine in član izvršnega sveta, Sašo MILER, direktor Komunalnega podjetja Cerknica in član izvršnega sveta skupščine občine, Leon RAZDRIH, član izvršnega sveta in načelnik oddelka za splošne zadeve skupščine občine, Iztok RAZDRIH, strokovni tajnik samoupravnih interesnih skupnosti za kulturo in telesno kulturo, France DOLNICA, strokovni tajnik samoupravne interesne skupnosti za izobraževanje.

V zelo razgibanem in zavzetem razgovoru smo ugotovili, da je vprašanj toliko, da bi jih na enem samem razgovoru nikakor ne mogli obdelati, zato smo se dogovorili, da bomo poskušali za ta mesec strniti le zapis o ustreznosti sedanje organiziranosti krajevne skupnosti, o problemih delegatskega delovanja, delovanja družbenopolitičnih organizacij, informiranja, planiranja in podobnem. Za naslednjo številko pa bomo spregovorili o uresničevanju srednjeročnega plana razvoja občine in srednjeročnih planov razvoja krajevnih skupnosti, predvsem s problemskega vidika.

NAJPREJ SPLOŠNA PREDSTAVITEV OBČINE CERKNICA

Občina Cerknica, v sedanjem obsegu, je nastala 1961. leta. S površino 48.300 hektarov je na 16. mestu v SR Sloveniji. Občina Cerknica zajema velik del notranjskega krasa, od Planinskega polja do Snežnika in obsega kraška polja Babno polje, Loško dolino, Cerkniško polje, Rakovsko uvalo ter razgibane kraške planote Menešijo, Vidovske hribe in Bloško planoto. Občina Cerknica meji s SR Hrvatsko, na občine Cabar, Ilirsko Bistrico, Postojno, Logatec, Vrhniko, Ljubljano-Vič-Rudnik in Ribnico. Najnižje se občina spusti v obrobju Planinskega polja s 444 metri nadmorske višine, najvišje pa se vzpne na Snežniku, na 1976 metrov. Podnebje je zmerno celinsko.

Prebivalstvo živi v 127 gručastih naseljih. Po podatkih iz leta 1975 živi na območju občine 14.592 prebivalcev, od tega je 7.072 moških in 7.420 žensk. V občini je 2.271 kmetov, zaposlenih pa je 5.015 prebivalcev, od tega 2.779 moških in 2.235 žensk. V primarnem sektorju (kmetijstvo, gozdarstvo) je zaposlenih 354 prebivalcev, v sekundarnem sektorju (industrija, gradbeništvo) 3548 prebivalcev, v terciarnem sektorju (obrt, turizem, promet, trgovina in gostinstvo) 546 prebivalcev, v kvartarnem sektorju (družbene službe, šolstvo) pa 332 prebivalcev.

Po gospodarski razvitosti zavzema občina 31. mesto v Sloveniji, kriterij za izračun pa je narodni dohodek na prebivalca. Narodni dohodek občine Cerknica za leto 1976 je 38.670 dinarjev na prebivalca.

V občini Cerknica je 7 krajevnih skupnosti in 32 vaških skupnosti. Organiziranih je 35 osnovnih organizacij ZKS (od tega 7 osnovnih organizacij ZK v krajevnih skupnostih), ki vključujejo 256 komunistov. Borci in udeleženci NOB in revolucije so organizirani v 8 krajevnih organizacijah; vanje je vključenih 1.800 borcev. Socialistična zveza je organizirana v 7 krajevnih konferenc, organizacija Zveze socialistične mladine pa ima 14 osnovnih organizacij.

Na področju družbenih dejavnosti delujejo na ravni občine naslednje samoupravne interesne skupnosti: temeljna izobraževalna skupnost, temeljna kulturna skupnost, temeljna telesnokulturna skupnost, občinska skupnost socialnega varstva, občinska skupnost socialnega skrbstva, skupnost otroškega varstva, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, skupnost za zaposlovanje, raziskovalna skupnost, zdravstvena skupnost.

Za področje gospodarskih dejavnosti pa so ustanovljene: stanovanjska skupnost, komunalna skupnost, skupnost požarnega varstva, kmetijsko-zemljiška skupnost, kmetijska razvojna skupnost. Na nekaterih področjih pa se interesno povezujemo v regionalne ali republiške okvire (elektrogospodarstvo, vodno gospodarstvo, PTT...).

Večina upravnih organov je v Cerknici; na Rakeku delujeta občinsko sodišče in Geodetska uprava, krajevne urade imamo organizirane v Starem trgu in v Novi vasi, občinske inšpekcijske službe pa so organizirane v okviru medobčinskega inšpektorata.

KOLIKO SMO SE V NAŠI OBČINI Priblizali Ustavni Vlogi Krajevne Skupnosti?

Mnenje prisotnih je bilo, da je treba ustavno določilo o vlogi krajevnih skupnosti razumeti kot proces. Ciljem smo se v naših krajevnih skupnostih hitreje približali tam, kjer so bolj razviti družbeno-ekonomski odnosi ali drugače, kjer so se v skupnem interesu ujeli delavci v združenem delu in občani, torej v tovarni in delavci ter občani doma — v svoji krajevni skupnosti. Praviloma tam, kjer so bili delavcem v združenem delu ponujeni zanimivi in življenjski programi in še bolj natančno, tam, kjer so delavci sooblikovali načrte.

Zal pa so ostala vodstva nekaterih krajevnih skupnosti še vedno blizu starim razmišljanjem o vlogi krajevne skupnosti. Tudi v nekaterih organizacijah združenega dela prepočasno razumevajo pristne interese delovnih ljudi in občanov in se usmerjajo zgolj v poslovne dejavnosti.

V nekaterih naših krajevnih skupnostih se grede še vedno le reševanje komunalnih vprašanj. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da so pri razvoju komunalne dejavnosti in izgradnji objektov komunalnega značaja krajevne skupnosti zelo uspešno zapolnjevale prazni prostor, ki je bil pred ustanavljanjem interesnih skupnosti s področja obvladovanja komunalnih vprašanj. Manj rešujejo vprašanja z drugih področij dela in življenja kot

so vprašanja otroškega varstva, socialnega skrbstva, kulture, telesne kulture, zdravstva, izobraževanja, rekreacije, delovanja organizacij in društev, urbanizacije, skrb za ohranjanje čistega človekovega okolja in podobno.

Se ne dolgo tega so se nekatere krajevne skupnosti organizirale in delovale kot manjša komunalna podjetja z neposrednim opravljanjem komunalnih nalog. V tistih krajevnih skupnostih, kjer je raven komunalne izgradnje ustrezna, pa se danes že lotujejo reševanja drugih perečih družbenih vprašanj.

Stik med organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi ter med krajevnimi skupnostmi in samoupravnimi interesnimi skupnostmi postaja bolj neposreden zlasti po sprejemu sistemskega zakona o planiranju. Ob sprejemanju srednjeročnih planov razvoja organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti je prišlo do resnejših razprav in usklajevanja interesov o možnostih in potrebah razvoja.

Tako vsebujejo srednjeročni plani razvoja krajevnih skupnosti usklajena programska izhodišča razvoja, ki so nastala z dogovorjanjem med omenjenimi dejavniki. Kvaliteta takih dokumentov pa je seveda zelo različna in je odvisna od več dejavnikov: programska usmeritev, gospodarska razvitost, stopnja razviti samoupravnih socialističnih odnosov, aktivnost družbenopolitičnih organizacij in ne nazadnje kadrovske rešitve.

O delegatstvu bomo govorili na drugem mestu, treba pa je vendarle reči, da je premalo sodelovanja med družbenopolitičnimi organizacijami, vodstvi krajevnih skupnosti in samoupravnimi interesnimi skupnostmi. Navadno se to sodelovanje zožuje na področje forumskega delovanja.

V prihodnje bo treba še veliko storiti za odpravljanje miselnosti »MI : VI«, ki je na žalost še vedno prisotna v nekaterih krajevnih skupnostih in v nekaterih organizacijah združenega dela. S samoupravnim sporazumom o financiranju krajevnih skupnosti v srednjeročnem obdobju pridobljena denarna sredstva ne bodo zadoščala za razrešitev različnih vprašanj, zato bo potreben še boljši stik ter obilo posluha in razumevanja v organizacijah združenega dela.

Povedati je treba, da je tak stik pristnejši tam, kjer so inte-

resi bližji, skupni, kjer je funkcionalna zaokroženost območja krajevne skupnosti utemeljenejša (Rakek, Loška dolina).

ALI USTREZA SEDANJA TERITORIALNA ORGANIZIRANOST KRAJEVNIM SKUPNOSTIM?

Vprašanje se je pojavilo v novjšem času, verjetno predvsem zato, ker niso povsem zaživele osnovne organizacijske oblike v našem postavljenem sistemu, to so — vaše skupnosti. Le-te so bile ustanovljene zato, da bi na najbolj pristen način lahko obvladovali življenjska vprašanja številnih naselij (127), to je tista vprašanja, ki dnevno in najbolj neposredno žulijo občane.

Gre za vprašanja skupnega obvladovanja komunalnih in drugih zadev, ki zadevajo zgolj eno vaško skupnost. Preuranjeno je dokončno opredeliti potrebe in možnosti za ustanovitev novih krajevnih skupnosti.

Kaže, da je sprejemljivejša pot prizadevanje za aktiviranje in ustanavljanje novih vaških skupnosti ter prenos nekaterih pristojnosti v te okvire. Po drugi strani pa je v pripravi reorganizacija Socialistične zveze, ki naj bi se organizirala tako, da bi zastavili več krajevnih konferenc Socialistične zveze v krajevnih skupnosti te pa naj bi bile neposredno povezane in vključene v občinsko konferenco Socialistične Zveze. Tudi po tej plati se bo postopoma ustvarjalo novo jedro družbenopolitičnega življenja, ki bo imelo v posledici osnovo za oblikovanje novih krajevnih skupnosti v prihodnje, če bodo za to objektivne potrebe in možnosti. V predvolilno obdobje torej ne gremo z bistveno novimi zamislimi o naši organiziranosti.

Veliko kritičnih misli je bilo izrečenih na razgovoru o stiku posameznih izvršilnih teles v krajevnih skupnostih prek delegatov v delegatsko bazo, to je v vaše skupnosti in v temeljne organizacije združenega dela. Pretok informacij od obravnave osnutka mimo predloga dokončnega sklepa in povratne informacije delegatski bazi le izjemoma primerno deluje.

Govora je bilo tudi o sorazmerno skromni družbenopolitični razvejanosti delegatov, ki se le poredko odločajo, da bi v bazi z občani razpravljali o posameznih vprašanjih. Brez dvoma se ob tem pojavljajo vprašanja o uveljavljanju različnih mogočih (Nadaljevanje na nasl. strani)

(Nadaljevanje s prejšnje strani) metodah dela, med njimi tudi vključevanje strokovnih delavcev, ki lahko celoviteje prikažejo problematiko. Taka ocena seveda ni črnobela, saj imamo več primerov, ko takšni stiki normalno delujejo (Brest, Industrija pohištva Cerknica, TOZD Tovarna pohištva Martinjak in drugi).

POMEMBNO VPRAŠANJE SO INFORMACIJE

Poleg delegatskih gradiv, ki po svoje predstavljajo svojevrstno vprašanje, opravljajo to nalogo glasila Brestov obzornik s prilogo za občane, Glas Kovinoplastike in glasilo krajevne skupnosti Nova vas — Bloke. Ob njih opravljajo to nalogo tudi nekatera druga glasila, interni Informator na Brestu, bilteni in podobno. Dolgoletna želja, da bi v enotnem glasilu družbenopolitične skupnosti objavljali sprotne družbenopolitično problematiko, ekonomske razsežnosti in obvladovali druga področja, je v tem času težko uresničljiva, ne zgolj zaradi gmotnih težav, ampak predvsem zaradi ustreznih kadrov.

Že dlje časa pa smo nezadovoljni tudi z obveščanjem širše slovenske javnosti prek širših slovenskih informativnih medijev. Stanje se izboljšuje, saj imamo v zadnjem času pokrito področje radia s samostojnim dopisništvom v Postojni (novinar Branko DOBRANIČ) in precej skromno področje dnevnega tiska, ki ga pokriva dopisništvo Dela v Postojni (novinarka Mar-

da sistematično in nenehno izobražujejo in osveščajo delegate, bodisi v krajevnih skupnostih, bodisi v organizacijah združenega dela.

Precej pikrih je bilo na terenu izrečenih tudi na račun delegatskih gradiv, ki da so preobsežna, preveč strokovna, da ne ponujajo različnih rešitev in podobno. Tudi ob tem vprašanju ne gre posploševati zadev. Minulo obdobje je bilo izredno zahtevno zaradi sprejemanja najrazličnejših samoupravnih normativnih aktov, pričel se je sistem dogo-

varjanja in usklajevanja na področju planiranja in podobno.

Obeta se, da bomo v prihodnjem obdobju obravnavali manj zadev v količinskem smislu. Te pa bodo prav gotovo bolj vsebinske, bolj blizu našemu delovnemu človeku, našemu občanu.

Še na eno nediscipliniranost je bilo opozorjeno. Gre za zamerjanje prve faze postopka pri sprejemanju sklepa, za obravnavo in usklajevanje vprašanj pri oblikovanju osnutka določenega sklepa. Tudi na tem področju smo vse prevečkrat togi in se obnašamo nekako odborniško.

Žal imamo tudi v tem spletu vprašanj malo dodelanih metod in preprostejših poti.

Sprejeta ocena delegatskih odnosov in delovanja delegatskega sistema v občini, ki jo je sprejela občinska konferenca SZDL Cerknica je ta vprašanja načelno in vsebinsko opredelila. Med drugim je opredelila tudi nevzdržno stanje na področju oblikovanja tako imenovanih volilnih okolišev za formiranje delegacij za posamezne zbornice republiške skupščine. Ne gre za zgolj velike geografske razdalje (Tolmin, Izola, Piran), ampak gre za so-

očanje z vsebinskimi vprašanji, ki naj bi jih delegacije v povezavi s svojo delegatsko bazo kvalitativno opredelile in jih posredovale v ustrezne organizme republiške skupščine.

Ne nazadnje pa je bilo ugotovljeno, da se pozna odsotnost skupščinskega organizma, ki naj bi sodeloval in pomagal pri razvoju delegatskih razmerij, to je sekretariata skupščine občine. Ta organ ustanavljamo, ustanavljamo pa tudi občinski informacijsko-dokumentacijski center.

Razgovor pripravila:
F. STERLE in B. LEVEC

Družbena samozaščita in krajevne skupnosti

Pred dobrim letom dni sta bila v skupščini SR Slovenije sprejeta zakona o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, o varnosti in notranjih zadevah. Za nami je bilo torej dovolj časa, da lahko ocenimo, do kam smo prišli pri uresničevanju teh tako pomembnih predpisov. Tokrat se bomo omejili zgolj na področje družbene samozaščite in uveljavljanje njenega koncepta v krajevnih skupnostih.

Že pred sprejetjem zakona, pa tudi po njem, smo sprejeli več aktov s področja družbene samozaščite. Omenimo naj le ustavo SRS in dve resoluciji republiške skupščine.

Tudi družbenopolitične organizacije so sprejele nekatere akte, ki obravnavajo zlasti idejni vidik uveljavljanja družbene samozaščite. Omeniti velja resolucijo 10. kongresa ZKJ, sklepe 13. in 27. seje predsedstva CK ZKJ in še druge akte, ki so jih sprejeli forumi Zveze komunistov, SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacij.

Zaradi omenjenih dokumentov in aktivnosti družbenopolitičnih organizacij v naši občini nas zakon o družbeni samozaščiti ni našel nepripravljenih. V vseh krajevnih skupnostih smo že pred tem marsikaj storili na

osebno in premoženjsko varnost delovnih ljudi in občanov in prihodnjega svobodnega družbenega razvoja.

Družbena samozaščita je postala ustavna kategorija, kar pomeni, da je neodtujljiva pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov.

Družbena samozaščita — podružbljanje varnosti — pomeni odgovornost vseh nas za vprašanja varnosti. To je samoupravna pravica, podobno kot pravica odločati o združevanju dela, delitvi dohodka itd. Torej tudi pravica, odločati in skrbeti za lastno in našo skupno varnost.

Kako družbeno samozaščito uresničujemo v krajevnih skupnostih?

Delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih uresničujejo družbeno samozaščito neposredno, posredno pa prek raznih organov KS in v sodelovanju z organi za notranje zadeve in z državnimi organi.

Delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih sprejemajo akte, s katerimi uresničujemo svoje pravice in dolžnosti na področju družbene samozaščite. Ti akti so zlasti: statut KS, načrt samozaščitnih varnostnih ukrepov in načrt delovanja narodne zaščite.

Svet krajevnih skupnosti imenuje odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter ustanovi enoto narodne zaščite.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito opravlja vrsto nalog, zlasti pa:

— spremlja varnostne razmere in stanje uresničevanja družbene samozaščite v KS;

— sprejme in dopolnjuje načrt samozaščitnih varnostnih ukrepov in skrbi za njegovo izvajanje;

— spremlja delo enote narodne zaščite;

— sodeluje s sosednjimi krajevnimi skupnostmi, s pristojnimi organi občinske skupščine, s temeljnimi organizacijami združenega dela in z drugimi organi in organizacijami zaradi usklajevanja posameznih dejavnosti družbene samozaščite;

— spremlja, vzpodbuja in usklajuje dejavnosti in ukrepe na področju družbene samozaščite;

— skrbi za usposabljanje in vzgojo delovnih ljudi in občanov;

— poroča svetu KS oziroma drugemu ustreznemu organu KS o svojem delu in splošnem stanju družbene samozaščite;

— predlaga pristojnim organom ukrepe za izvajanje družbene samozaščite;

— opravlja druge naloge, določene v statutu KS.

V naši občini so doslej že vse krajevne skupnosti imenovalе odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Omeniti velja, da niso povsod imeli najbolj srečne roke pri sestavi odborov. Večina odborov je »starih«, vključenih pa je tudi premla mladine in žensk. Prisotno je namreč mnenje, da gre za tako zaupne naloge, ki jih pač mladim in ženskam ne kaže zaupati. Prisotno je tudi zapiranje v ozke kroge in dostikrat niti odbori niso seznanjeni z neposrednimi ocenami in načrti; o podružbljanju je torej dostikrat še težko govoriti.

V KS Rakek in Loška dolina so že tudi izdelali varnostne ocene in seveda na podlagi le-teh tudi ostale načrte, ki so predvideni po zakonu. Izdelave teh dokumentov sta se lotili tudi KS Cerknica in Nova vas-Bloke, medtem ko v ostalih treh še niso tako daleč, čeprav se pripravljajo na to. Seveda so poleg že opisanih tudi druge težave. Znano je namreč, da so prav v manjših KS dostikrat težave, ko je treba neko zadevo »spraviti na papir«, čeprav je še toliko zavzetosti in dobre volje.

Izhodišče za izdelavo vseh načrtov je varnostna ocena. Prav to pa je največja težava tudi zato, ker se posamezni kadri, ki na tem področju delajo, s temi varnostnimi vprašanji in ocenjevanjem njih srečujejo prvič. Mnogim je šele potem, ko so izdelali določene osnutke varnostnih ocen, postalo jasno, zakaj pravzaprav gre.

V naslednji fazi bo naloga odborov (velja tudi za temeljne organizacije in druge), da bodo delovni ljudje in občani temeljito seznanjeni z varnostnimi ocenami. Pri tem ne gre za nikakršno tajnost; nasprotno, z ocenami je potrebno seznaniti vse neposredne nosilce družbene samozaščite, kajti šele potem, ko bodo vedeli, kaj ogroža njihovo varnost, se bodo znali samozaščitno obnašati, s tem pa se bo večala tudi varnostna kultura. Varnostna kultura pa pomeni aktiven, zavzet odnos do vprašanj varnosti in ne zadošča zgolj »poštenost«.

NARODNA ZAŠČITA

Delovni ljudje in občani v TOZD in KS organizirajo narodno zaščito za:

— varstvo pogojev dela, družbene lastnine in objektov skupnega pomena;

— varovanje reda in svojega premoženja ter zagotavljanje mirnega življenja in

— izvajanje določenih nalog v okviru SLO v neposredni vojni nevarnosti ali vojni.

Enota narodne zaščite ustanovi delavski svet TOZD oziroma svet KS s posebnim aktom, s katerim imenuje tudi načelnika enote.

Enota narodne zaščite deluje po posebnem načrtu. Seveda imajo zaščitniki med opravljanjem nalog določene pravice in dolžnosti, ki so zlasti:

— nositi posebno oznako narodne zaščite;

— nositi in v skladu z zakonom uporabiti strelno orožje;

— ugotavljati istovetnost neznanih oseb;

— preprečevati nepooblaščenim osebam vstop v določene prostore oziroma dostop k določenemu objektu;

— zadržati osebo, ki jo zalogijo pri kaznivem dejanju ali poskusu povzročitve škode;

— pregledati osebo ali vozilo in

— opravljati druge naloge, določene s samoupravnim splošnim aktom TOZD oziroma KS.

Sodelovanje v narodni zaščiti je pravica in dolžnost delovnih ljudi in občanov. Zakon določa, da se opravlja dolžnost izven delovnega časa. Dolžnost sodelovanja je določena za vse delovne ljudi in občane, ne glede na starost in spol. Te dolžnosti so oproščeni občani, ki so klicani za usposabljanje v JLA, teritorialno obrambo in civilno zaščito.

Zakon dopušča možnost, da je lahko opravljanja dolžnosti v narodni zaščiti oproščen:

— kdor je zaradi bolezni oziroma poškodbe trajno ali začasno nezmožen za delo ali če tako narekujejo drugi utemeljeni razlogi za oprostitve vseh ali posameznih nalog, če tako določajo samoupravni splošni akti KS oziroma TOZD.

Zakon tudi določa, katere osebe ne morejo opravljati nalog narodne zaščite. To pa so:

— obsojeni za kazniva dejanja zoper ljudstvo in državo, če ni od prestane oproščene ali zastarane kazni preteklo deset in več let;

— obsojeni za kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje, samoupravljanje, uradno dolžnost ali kakšno drugo kaznivo dejanje, storjeno iz koristoljubnosti, če ni od prestane oproščene ali zastarane kazni preteklo pet ali več let in

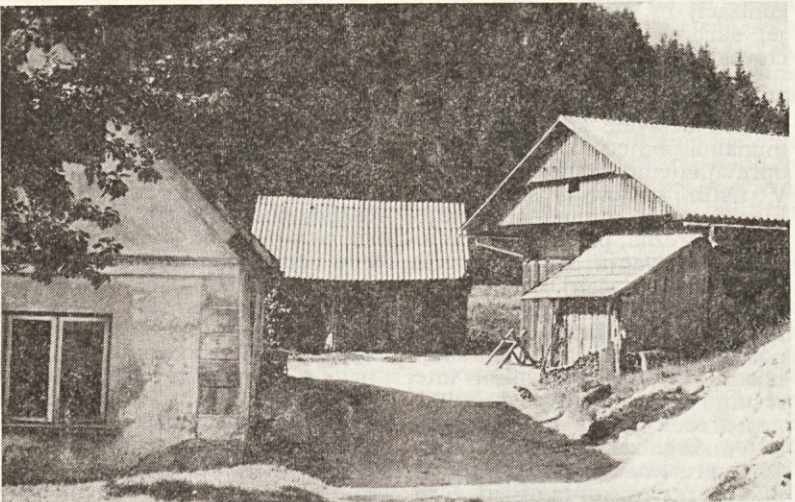
— osebe, ki so v kazenskem postopku za katero izmed prej naštetih kaznivih dejanj.

Zaščitniki opravljajo svoje odgovorne naloge tudi oboroženi. Zato, ker jim zakon daje zelo široka pooblastila, bodo morale KS in TOZD za svoje zaščitnike organizirati določene oblike izobraževanja. Doslej je le KS Rakek delno usposobila svojo enoto narodne zaščite. Torej tudi na tem področju čaka KS še dosti dela.

Krajevna skupnost pa ima na področju družbene samozaščite tudi usklajevalne naloge. Tako usklajuje svoje načrte s sosednjimi KS, s TOZD in drugimi organizacijami na področju KS in seveda z občino. Priznati moramo, da je na tem področju narajenega še bore malo in smo šele na začetku.

Za zaključek pa vendarle lahko ocenimo, da je na področju družbene samozaščite v naših krajevnih skupnostih opravljeno že obsežno delo. Nedvomno pa bo potrebno opraviti še marsikaj. Vloga KS se bo morala pokazati tudi pri usklajevanju varnostnih ocen in načrtov z manjšimi OZD, z drugimi organizacijami in delovnimi skupnostmi (šole, zdravstvo, pošta, trgovina itd.). Pri tem bodo morale seveda in zlasti več prispevati tudi družbenopolitične organizacije v krajevnih skupnostih in ne nazadnje tudi strokovni in državni organi, ki se z vprašanji družbene samozaščite ukvarjajo poklicno.

L. Špitalar

Kmečka domačija s področja Cajnarjev — žilc. Tem krajem smo posvečali doslej premalo pozornosti

jana TRILLER) in Ljubljanskega dnevnika (Nada MAVRIČ). Področje televizije je zaenkrat še vedno močno vprašljivo in nedorečeno.

O DELEGATSKEM SISTEMU, NJEGOVEM DELOVANJU IN UVELJAVLJANJU JE BILO IZREČENIH ŽE VELIKO BESEDI

V zadnjem času se vse bolj izčiščujejo vprašanja o prihodnji organiziranosti delegacij. Gre predvsem za vprašanje posebnih, sestavljenih ali splošnih delegacij in za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Vse tri inačice so v naši občini prisotne, odvisne pa so seveda od različnih vsebinskih okoliščin. S tankim prisluhom za resničnost bomo morali v postopku priprav na volitve upoštevati izkušnje in želje v naših krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela.

Govorili smo že o pripravljenosti in usposobljenosti delegatov za odgovorne funkcije, ne samo v obdobju odločanja, oziroma sprejemanja sklepov, ampak tudi v povratnem delovanju do delegatske baze, do občanov oziroma delavcev v združenem delu. Naloga družbenopolitičnih dejavnikov, predvsem pa novih ustanov kot je klub samoupravljalcev, Delavske univerze in podobno je,

področju uveljavljanja koncepta družbene samozaščite. Vse KS, TOZD, SIS in druge organizacije ter društva so že leta 1975 podpisale družbeni dogovor o družbeni samozaščiti, mnogi podpisniki pa kasneje tudi že sprejeli interne akte, ki urejajo to področje. Opravljena so bila številna predavanja, krajši seminarji ter razgovori v vseh krajevnih skupnostih in večjih temeljnih organizacijah ter nekaterih SIS, kjer so bili delovni ljudje in občani seznanjeni s konceptom družbene samozaščite, posredovane so bile ocene varnostne situacije in podobno.

Če se — kratko in preprosto povedano — v sistemu splošnega ljudskega odpora pripravljamo na nudenje organiziranega odpora, ki bi ga naši delovni ljudje in občani nudili morebitnemu agresorju, potem se v konceptu družbene samozaščite pripravljamo na nudenje odpora vsem poskusom, ki bi lahko kakorkoli ogrozili:

— neodvisnost in nedotakljivost države,

— ustavno ureditev,

— bratstvo, enotnost in enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti,

— samoupravne pravice človeka in občana v združenem delu in na drugih področjih,

— druge pravice in svoboščine človeka in občana, družbeno lastnino in premoženje,

Nove možnosti za stanovanjsko gradnjo

Celotna stanovanjska izgradnja Bresta temelji na podlagi zbiranja sredstev 8,5 odstotnega prispevka od bruto osebnih dohodkov. Vsa zbrana sredstva večemo pri poslovnih bankah zaradi pridobitve dodatnih sredstev. Omenjena sredstva porabimo za nakup družbenih stanovanj, pa tudi za zasebno stanovanjsko izgradnjo. Ker v letu 1978 ne bo na voljo družbenih stanovanj, je skupni delavski svet na svoji zadnji seji podprl predlog koordinacijske komisije za stanovanjske zadeve Bresta in skupne stanovanjske komisije Cerknjske doline za nov način reševanja stanovanjskih vprašanj v Cerknjski dolini.

Novost stanovanjske usmeritve Bresta za leto 1978 je predvsem v organiziranju individualne gradnje montažnih hiš in organiziranem financiranju let-teh. Pojavlja se torej nov način zasebne gradnje in sicer »usmerjena gradnja individualnih montažnih hiš«. Za leto 1978 se predvideva na področju Sinje gorice izgradnja naselja z 20 do 30 individualnimi montažnimi hišami. Brest bi s svojimi strokovnimi službami nudil graditeljem pomoč pri pridobivanju komunalno urejenega zemljišča, pa tudi pri najemanju kreditnih sredstev. Vsak posameznik bi moral že ob začetku gradnje imeti zagotovljene vire financiranja za celotno predračunsko vrednost hiše.

Predvidena predračunska vrednost bi znašala okrog 600.000.— din, zajemala pa bi:

— komunalno urejeno zemljišče,

— temeljno ploščo z instalacijskimi priključki,

— postavitve in finalizacijo montažne hiše od temeljne plošče navzgor v velikosti okrog 90 kvadratnih metrov netto površine.

Celotna predračunska vrednost bi se financirala predvidoma iz sredstev posameznikov, sredstev BRESTA, sredstev stanovanjske skupnosti Cerknica, sredstev proizvajalcev montažnih hiš in bančnih sredstev.

Ker število kandidatov za omenjeno gradnjo še ni dokončno znano, lahko le predvidevamo, naj bi vsak kandidat zagotovil lastni delež za komunalno urejeno zemljišče, kar bo predvidoma znašalo 120.000.— dinarjev, ostalih 480.000.— pa bi se pokrilo s krediti pri Brestu, stanovanjski skupnosti, proizvajalcu montažnih hiš in banki tako, da bi predvidena mesečna anuiteta znašala 4.000.— dinarjev.

Dokončna finančna konstrukcija bo znana šele po končanem razpisu, ko bodo znani vsi kandidati. Omenjena stanovanjska usmeritev za leto 1978 ima prednost predvsem v tem, da se izkoristijo denarna sredstva, ki so za leto 1978 namenjena za družbeno gradnjo, da se na hiter in poceni način dobijo nove stanovanjske površine, saj je vselitev predvidena že za konec leta 1978.

S. Zidar

Cerknica vse bolj postaja gospodarsko in upravno središče občine

Nova organiziranost bančništva

SAMOUPRAVNE IN DRUŽBENOEKONOMSKE OSNOVE USTANAVLJANJA TEMELJNIH BANK V SR SLOVENIJI

Ob uresničevanju ciljev in nalog družbenoekonomskega razvoja temeljnih in delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti ter drugih, ki prek banke združujejo delo in sredstva za uresničevanje skupnih interesov, je izredno pomembno, da delavci v združenem delu v svojih lastnih organizacijah in povezani prek banke gospodarijo s sredstvi in s tem tudi vplivajo na vse tokove denarja v družbeni reprodukciji.

Zakonsko osnovo za ustanovitev temeljnih bank predstavljata zakon o združenem delu in zakon o temeljnih kreditnega in bančnega sistema. Člani, ki se povezujemo v banko, moramo zagotoviti potrebna sredstva za poslovanje ter take banke ustanoviti do konca leta.

V naslednjih dneh (zadnji rok 5. 12. 1977) je potrebno neposredno z osebnim izjavljanjem na zborih delavcev odločiti o sprejemanju samoupravnega sporazuma o združitvi v temeljno banko, o njenem statutu, o delegatih v organe upravljanja, pa tudi o temeljnih aktih o združitvi temeljne banke v združeno — Ljubljansko banko.

1. Temeljna banka Ljubljanske banke — Gospodarska banka Ljubljana:

V novo temeljno banko se združujemo upravljalci dosedanje Podružnice Ljubljana, o pristopu pa se opredeljujejo tudi člani dosedanjih podružnic Kamnik in Kočevje. V okviru dosedanjih podružnic smo združevali sredstva in delo upravljalci z območja mesta Ljubljane ter občin Cerknice, Vrhnike, Logatca, Litijske, Grosuplje, Kamnika, Kočevja in Ribnice.

V dosedanje podružnice je bilo vključenih ob koncu leta nad 500 ustanoviteljev. Prevladovale so delovne organizacije s področja gospodarstva. Delovna skupnost nove temeljne banke bo štela okrog 1.500 delavcev, od tega jih dela na poslilih s prebivalstvom nad 800.

Bilanca sredstev in naložb je znašala ob koncu leta 1976 22.631 milijonov din, od česar odpade na dosedanjo podružnico Ljubljana 20.607 milijonov din.

S povezovanjem upravljalcev dosedanjih podružnic v novo Gospodarsko banko Ljubljana se nam odpirajo širše možnosti za zadovoljevanje novih skupnih interesov. Zavedati se moramo, da z ustanavljanjem nove banke še nismo v celoti uveljavili novih odnosov, ampak se s tem ustvarjajo šele pogoji za doseg večjih kvalitativnih premikov na tem področju.

Izhajajoč iz planskih dokumentov ter iz možnosti optimalnega koriščenja v banki združenih in zbranih sredstev temelji ustanavljanje Gospodarske banke Ljubljana predvsem na naslednjih izhodiščih:

— da bomo v temeljni banki lahko zagotovili potrebno materialno in finančno osnovo za

opravljanje njenih funkcij;

— da moramo poleg reprodukcijskega načela, to je medsebojne prometne in dohodkovne povezanosti in soodvisnosti, upoštevati tudi teritorialno načelo in omogočiti povezovanje v širši jugoslovanski prostor;

— da se ob združevanju v temeljno banko odločamo tudi o povezovanju v združeno banko, v kateri bomo uresničili širše skupne interese s članicami drugih temeljnih bank.

Sistem upravljanja je zasnovan na delegatskem sistemu. Samoupravno delavsko kontrolo volimo neposredno.

Na zborih delavcev bomo razpravljali in sprejemali tudi predloge samoupravnih aktov banke in o naših delegatih za organe upravljanja banke. Neposredni interes delovne organizacije, pa tudi temeljnih organizacij Bresta je, da se še naprej povezujemo z Ljubljansko banko.

2. Temeljna banka Ljubljanske banke — Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana

V novo temeljno banko za reševanje stanovanjsko-komunalnih vprašanj se združujejo upravljalci dosedanje Podružnice za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Ljubljana, o pristopu k sporazumu pa se opredeljujejo tudi člani podružnic Kamnik in Kočevje. Teritorialno nova temeljna banka pokriva enako območje kot Gospodarska banka Ljubljana.

Stanovanjsko-komunalna banka Ljubljana bo povezovala delovne organizacije, samoupravne interesne skupnosti in druge družbenopravne osebe. Združena sredstva v banki se bodo neposredno uporabljala za:

— sovlaganje v graditev komunalnih objektov in naprav, industrijske gradbenega materiala in proizvodnih objektov, ki pomenijo uvajanje industrijske gradnje stanovanj, komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena in

— kreditiranje delovnih organizacij, drugih družbeno pravnih oseb in občanov za pridobivanje in pripravo zemljišča za stanovanjsko ali komunalno gradnjo,

nakup in gradnjo stanovanj ali kmečkih domov in podobno.

Sistem upravljanja je zasnovan na delegatskem sistemu.

Vsekakor bo nova organiziranost velik prispevek k še tesnejši povezanosti med bančništvom in združenim delom.

T. Zigmund

Kviz »Tito-revolucija-mir«

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine Cerknice je 11. novembra organizirala v domu JLA na Velikih Blokah občinsko kviz tekmovanje na temo »TITO — REVOLUCIJA — MIR«. Prireditelj je sovpadala s praznovanjem Titovih in partijskih jubilejev ter je bilo hkrati organizirano v sklopu praznovanj ob 22. decembru — DNEVU JLA.

Na tekmovanju so sodelovale ekipe iz Cerknice, Grahovega, Nove vasi in Rakeka. Vsaka ekipa je bila sestavljena iz treh mladincev in treh predstavnikov JLA. Pri izdelavi vprašanj je bilo uporabljeno gradivo iz jugoslovanskega lista za mlade »Kekec«, ki ga je v svojem jeziku dobil vsak član tekmujočih ekip. Osnovne organizacije, ki so sodelovale na tekmovanju, so bile dolžne pripraviti ustrezen kulturni program, kar je prireditelj izredno popestrilo. Tekmovanje je seveda vodila žirija, ki je bila sestavljena iz strokovnih in aktivnih družbeno političnih delavcev.

Na občinskem tekmovanju na Velikih Blokah je zmagala ekipa Cerknice v sestavi: Bahun Leonora, Lovko Mira, Vidrih Metka ter vojaki: Zupančič Boris, Ilančič Stanislav in Dinič Vojislav. Ta ekipa je svoj uspeh ponovila tudi na regijskem tekmovanju 13. novembra v domu JLA v Pivki ter si tako s ponovno zmago zagotovila nastop na finalnem republiškem tekmovanju 16. decembra v Kranju.

Za dosedanji uspeh cerknjski ekipi iskreno čestitamo in želimo obilo sreče na finalnem tekmovanju.

D. FERLAN

Brestovih trideset let v življenju našega kraja

Učenci osnovne šole Cerknica so Brestovo tridesetletnico proslavili na svojevrsten način — pisali so spise o naši delovni organizaciji. Objavljamo enega izmed njih.

Ime Brest pomeni v cerknjski občini veliko ljudem zaposlitev in kruh. V Brestovih tovarnah je delo mehanizirano in tudi delavcem dobre pogoje za delo.

Brest je začel svojo težko pot pred tridesetimi leti v nerazviti in pretežno kmetijski občini. Tedaj je bilo še malo delavcev. V delo so morali vlagati veliko telesnih naporov. Toda Brest je rasel in z njegovo rastjo se je razvijala vsa občina. Vedno več delavcev-kmetov je dobilo stalni zaslužek. Vendar ni šlo vse gladko. Tovarno so prizadele nesreče, velikokrat se je zataknilo. Zelo težak udarec za Brest je bil požar, ki je uničil celotni proizvodni objekt v Cerknici.

S tem se je začelo novo obdobje Bresta. Delavci so se zavedali,

kakšen pomen ima tovarna za Cerknico in celotno občino. S trmasto voljo so na ruševinah stare tovarne zgradili novo, ki je bila večja, bolj opremljena. Brest je spet rasel, proizvodnja se je večala in z njo tudi delavčev osebni dohodek. Brest je začel izdelovati vse sodobnejše pohištvo in odpirati lastne trgovine. Z Brestom pa se je razvijal tudi naš kraj, standard je rasel.

Zdaj, ob tridesetletnici Bresta, je prav, da se spomnimo na trnjevo pot, ki jo je prehodil, in mu izrečemo zahvalo, kajti brez Bresta naš kraj ne bi bil to, kar je. Bil bi bolj zaostal in standard bi bil znatno nižji.

Za tridesetletnico so dobili Brestovci mnogo čestitk in priznanj. Tudi učenci osnovne šole Cerknica smo jim čestitali. Nedvomno pa je najdražja Brestova lorovika red dela z zlatim vencem, ki ga je tovariš Tito podelil Brestu ob njegovih tridesetih letih.

A. Meden

Stara žaga v Starem trgu — pripravljena za proizvodne prostore

Novosti na področju standardizacije

Zakon o standardizaciji je izšel v celoti v Uradnem listu SFRJ 29. julija 1977 in obravnava predpisovanje in uporabo standardov, tehničnih normativov, norm kakovosti proizvodov in storitev.

Za boljše razumevanje zakona je Gospodarska zbornica Slovenije skupaj z Jugoslovanskim zavodom za standardizacijo in z Zveznim tržnim inšpektoratom organizirala 20. oktobra posvetovanje, na katerem so soustvarjalci tega zakona obrazložili pomembnejše novosti. Posvetovanje je bilo namenjeno poslovnim kadrom, ki rešujejo poslovno problematiko (tržišče, nabava surovin, cene), pa tudi strokovnim delavcem, ki delajo na področju standardizacije.

Zakaj standardi in standardizacije?

1. Za zagotovitev enotnosti jugoslovanskega trga, enotnosti tehničnih in tehnoloških sistemov, krepitve obrambne sposobnosti, varstva življenja in zdravja ljudi, človekovega naravnega in delov-

nega okolja, družbenih sredstev in premoženja občanov, pa tudi za zmanjšanje rizika z uporabo novih znanstvenih in tehničnih odkritij na najmanjšo možno mero;

2. za razvoj in pospeševanje proizvodnje, prometa, storitve in

drugih dejavnosti združenega dela; tipizacijo in unifikacijo; smotrno izkoriščanje energije in smotrno uporabo sredstev, ki so družbena lastnina; za razvoj in izboljšanje kakovosti in izbire proizvodov in storitev; razvoj in izboljšanje delovnih procesov in postopkov; hitro, pravilno in lahko razumljivo sporočanje in prenašanje informacij ter premostitev tehničnih ovir za poslovno-tehnično sodelovanje, kooperacije, specializacijo, promet blaga in opravljanje storitev in druge oblike sodelovanja v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji in s tujino;

3. za varstvo potrošnikov, zlasti glede njihove varnosti pri uporabi proizvodov, zanesljivosti, trajnosti in drugih lastnosti in značilnosti proizvodov, ki imajo pomen za potrošnike, vsebine in kakovosti storitev, pa tudi pravnega in resničnega obveščanja o sestavinah, lastnostih, značilnostih in kakovosti proizvodov oziroma storitev.

Novosti iz zakona:

Vsak predpisani standard mora temeljiti na preverjenih rezultatih in na dosežkih znanosti. To je bistvena novost. Veliko JUS standardov je namreč kopija vzhodnih ali zahodnih standardov, nepreverjenih na našem trgu in zato ne zaživo. Znano je, da veliko standardov v večini zahodnih dežel ni obveznih in tako predstavljajo pogoj za višji kvaliteten razred proizvoda. Zato so izdelki, ki so označeni z »atestom«, na trgu praviloma dražji.

Vsak standard mora biti znova preizkušen najpozneje v petih letih od dneva, ko je bil predpisan in sicer predvsem zaradi zastaranja. Skoraj vsak dan se namreč pojavljajo novi postopki, novi materiali.

Standardi se ne uporabljajo:

1. za proizvode, izdelane po individualno sklenjenem naročilu za lastne potrebe naročnika, razen za seme in sadilni material kmetijskih in gozdnih rastlin,

2. za izdelke domače obrti, izdelke uporabne umetnosti, izdelke umetniške obrti, pa tudi ne za izdelke osebne porabe, ki se dajejo v promet kot unikati.

Trajnejše industrijske proizvode je potrebno opremiti z garancijskim listom, ki ga izda proizvajalec ali uvoznik proizvoda. Najdaljši rok za odpravo okvare in pomanjkljivosti je 45 dni.

Tehnično navodilo mora vsebovati tehnične podatke, ki so pomembni za brezhiben zagon in uporabo proizvoda, za odpravo motenj in okvar ter za nabavo nadomestnih delov, opozorilo na morebitno nevarnost pri rabi proizvoda in navodilo za odvrnitev takšne nevarnosti, pa tudi navodilo za pravilno ravnanje s proizvodom pri rabi.

Tehnično navodilo mora biti lahko razumljivo. Napisano mora biti v jezikih in pisavah jugoslovanskih narodov.

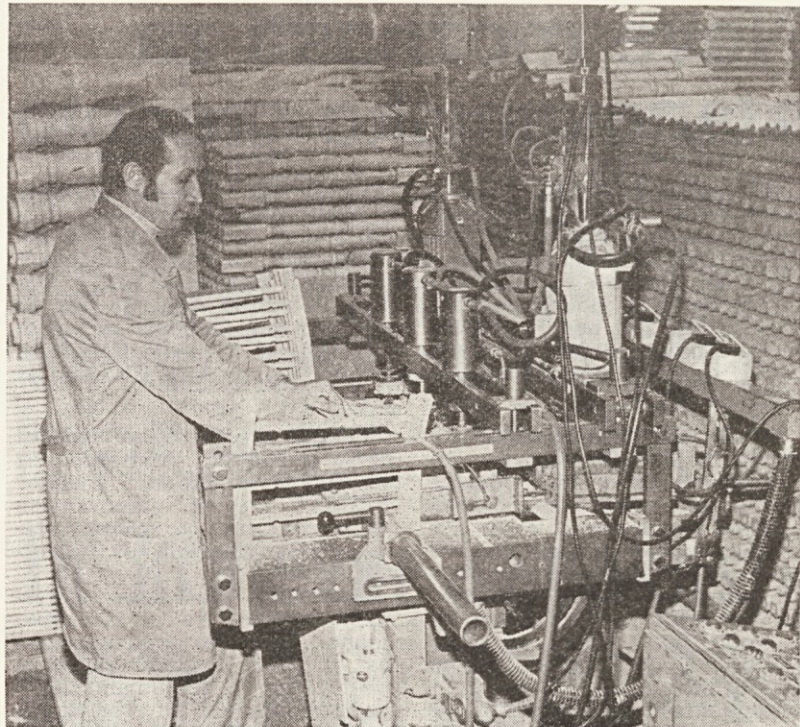
Poleg tehničnega navodila mora biti tudi seznam pooblaščenih servisov.

Atestiranje je postopek, s katerim se ugotavlja usklajenost kakovostnih značilnosti proizvoda s predpisanimi kakovostnimi značilnostmi.

Obvezno atestiranje se lahko predpiše, da se zagotovi tehnična in konstrukcijska zanesljivost v proizvodnji, graditvi in uporabi ali pri izvajanju del, da se zagotovi varnost in premoženje občanov, če to zahtevajo interesi ljudske obrambe, ali da se preverijo predpisane kakovostne značilnosti proizvodov.

Organizacije združenega dela morajo v enem letu od dneva uveljavitve tega zakona določiti življenjsko dobo trajnejših industrijskih proizvodov. Za take proizvode pa je proizvajalec dolžan zagotoviti rezervne dele za vso dobo uporabe; to je za garancijsko in življenjsko dobo proizvoda.

J. Kocjančič

Iz Tovarne pohištva Martinjak — mozničenje

Pred volitvami na Brestu

V našem družbenem sistemu — v samoupravnem socializmu mora vsakdo imeti svojo vlogo v družbenih dogajanjih, samoupravnem odločanju in gospodarjenju. Člani naše družbe naj bi opravljali naloge, ki so jih sposobni opravljati, ki jih zanimajo in so družbi potrebne, zato je nujno, da si posamezne družbene oziroma samoupravne skupnosti ustvarijo pregled nad svojimi člani, nad njihovimi sposobnostmi, interesi in delom. Le tako se bomo izognili napakam, da izvolimo in delegiramo predstavnika, ki ne bo zastopal interesov svojega okolja oziroma bo njegova aktivnost šibka, spregledamo pa potencialno aktivnega delavca, ki si celo želi delati na posameznem področju.

Delegatski sistem nam omogoča, da lahko resnično vsi sodelujemo pri vseh družbenih dogajanjih in pri samoupravnih odločitvah. Naša naloga, posebej pa še naloga družbenopolitičnih organizacij pa je, da predvidimo — evidentiramo vse možne člane naše skupnosti, ki bi lahko zastopali naše interese.

Kot je znano, bodo že decembra letos in v januarju volitve v organe upravljanja na Brestu, obenem pa je leto 1978 leto volitev delegatov v skupščino samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti, za družbenopolitične organizacije in krajevne skupnosti. Zato moramo še letos končati s pripravami na volitve.

Priprave obsegajo v glavnem tri naloge:

— Ovrednotenje delovanja skupščinskega in delegatskega sistema.

— Kadrovska spodbuditev in aktiviranje organov, ki imajo ob volitvah posebne naloge; to so volilne komisije pri predsedstvih občinskih konferenc SZDL in koordinacijski odbori za kadrovska vprašanja in volitve v temeljnih organizacijah.

— Intenziviranje kadrovske priprave na volitve, zlasti evidentiranje možnih kandidatov za vse

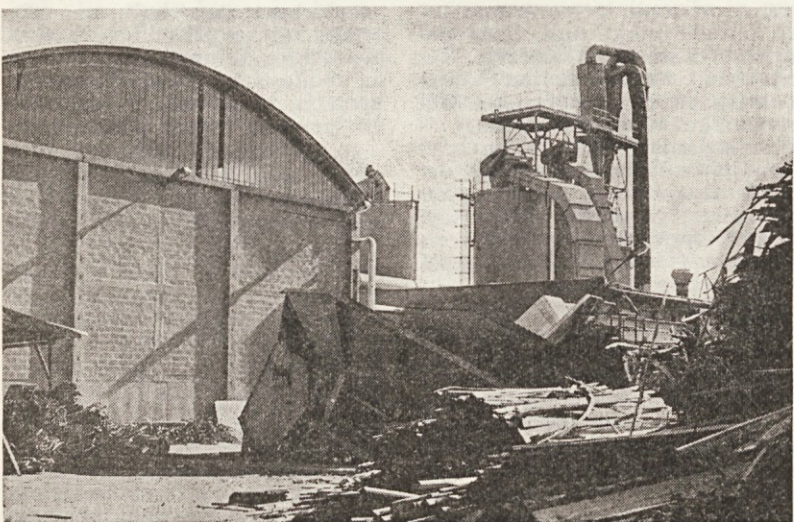
družbene funkcije. Uvesti je treba evidenco vseh evidentiranih, ki je podlaga za usmerjanje aktivnosti evidentiranja ter oblikovati splošne in posebne družbenopolitične kriterije kot podlago za uresničevanje načrtne kadrovske politike.

Tudi na Brestu smo se letos lotili priprav na volitve in prvi dve nalogi zadovoljivo opravili, teza-ve pa so nastale pri evidentiranju. Ne zavedamo se še, da mora biti postopek evidentiranja neprekinjen in neodvisen od bližajočih se volitev. Naloga koordinacijskih odborov je, da postopek vodijo, predlaganje možnih kandidatov pa je stvar vsega kolektiva v okviru sindikalnih skupin ali pa na zborih delavcev, kjer morajo biti vsi predlogi verificirani.

Več pozornosti moramo posvetiti tudi ustreznim socialnim strukturam predlaganih kandidatov, starosti, spolu in izobrazbi, kar je tudi pogoj za učinkovito delovanje delegatskega sistema.

Pozivam vse družbenopolitične organizacije naše delovne organizacije, predvsem pa osnovne organizacije sindikata, da tej nalogi posvetijo več pozornosti, ker bomo le z urejenimi kadrovskimi vprašanji opravili bližajoče se volitve.

S. Rudolf

Iz Tovarne ivernih plošč

Postforming

Beseda v naslovu je tuja in morebitnemu bralcu, ki s tem ni bil že prej seznanjen, ničesar ne pomeni. Pravzaprav je tudi napačna, saj to ni ime končnega izdelka, pač pa ime laminata (melanit, ultrapas, melapan so znana trgovska imena), ki ima sposobnost, da ga je pod določenimi pogoji mogoče naknadno oblikovati. Ta laminat uporabljamo tudi pri oplemenitvenju ivernih plošč.

Na žalost se je sam izraz med tistimi, ki so s to proizvodnjo vsaj malo seznanjeni, udomačil. Prav zato naj bo v naslovu — kot opomin, da je potrebno čimprej poiskati ustrežnejše ime.

Gre za izdelavo plošč z zaobljenimi robovi, pri katerih ploskovno nalepljen laminat prehaja neprekinjeno na dva vzporedna zaobljena roba. Plošče z zaobljenimi robovi so lahko oblepljene z različnimi materiali: folijo, furnirjem, laminati in podobnim. Za vsako vrsto nalepljenega materiala so posebni stroji. Naše postrojenje je namenjeno za oblepljanje ivernih plošč z že omenjenimi laminati.

Zato so ti izdelki prvenstveno namenjeni za delovne plošče in fronte (vrata, čela predalov) kuhinjskega pohištva. Primerni pa so tudi za izdelavo opreme gostinskih lokalov, bolnišnic, laboratorijev, pohištva za kopalnice in podobno. Prednost plošč z zaobljenimi robovi pred enako z

ravnimi robovi je predvsem v izboljšanih higienskih možnostih, ni več spoja med robovno in ploskovno nalepljenim laminatom in tako tudi ni možnosti, da bi v ta spoj prodirala voda in druga umazavanja. Seveda pa zaobljeni robovi dajejo pohištvu tudi nove, prijetnejše oblike.

Brest je med prvimi v Jugoslaviji izločil skromna investicijska sredstva za začetno proizvodnjo plošč z zaobljenimi robovi in ima zato na domačem tržišču prednost. Predvidoma bo približno desetino razpoložljive kapacitete porabila Tovarna pohištva Stari trg, ostala količina pa je namenjena za prodajo.

Novi oddelek organizacijsko sodi pod Tovarno ivernih plošč. Začasno (dokler se ne prične proizvodnja mineralnih plošč) pa je oprema nameščena v prostorih »stare iverke«.

Prvi poizkusi, med katerimi smo izdelali tudi vzorce za Tovarno pohištva Stari trg, namenjene za razstavo kuhinj v Beogradu, so dokazali, da proizvodnja ni preprosta. Kaj rado se zgodi, da se laminat namesto ukrivi, zlomi prek zaobljenega roba. Vzrokov za to je veliko. Seveda pa je tudi res, da za to proizvodnjo še nimamo praktičnega znanja in da niti predvidena oprema za začasno proizvodnjo še ni vsa nameščena.

I. Lovšec

Krajevni samoprispevek v Martinjaku

Uspešni razvoj naše družbene skupnosti je zajel tudi naselje Martinjak. Od leta 1945 je bilo zgrajenih 16 novih stanovanjskih hiš, k čemur je pripomogel zlasti razvoj BRESTA. Tudi prihodnji razvoj lesne industrije v Martinjaku zahteva povečanje proizvodnih kapacitet ter s tem povečanje družbenega in osebnega standarda ne samo v Martinjaku, temveč v vsej krajevni skupnosti Grahovo.

Oskrba z vodo iz sedanjega vodovoda pa ne ustreza takšnemu razvoju, ker je vodovod zastarel in je zato potrebna rekonstrukcija. Tako bi bila zagotovljena večja količina vode za vse potrošnike v Martinjaku.

Na pobudo odbora vaške skupnosti in Tovarne pohištva Martinjak je krajevna skupnost Grahovo že pred nekaj leti naročila projekt za novi vodovod. Za rekonstrukcijo vodovoda so predvideni okrog 3 milijoni novih di-

narjev. Finančna konstrukcija vsebuje dotok sredstev od potrošnikov vode in sicer:

- od družine 2000 din,
- prispevek krajevne skupnosti Grahovo 400.000 din,
- TOZD Tovarna pohištva Martinjak 100.000 din,
- GG Postojna TOZD Cerknica 150.000 din,
- Trgovina Nanos 6000 din,
- Hišni svet stanovanjske skupnosti Martinjak okrog 10.000 din, za ostali del pa bo najeto posojilo pod ugodnimi pogoji pri Ljubljanski banki.

Zasebni potrošniki vode v Martinjaku (družine) so se že izrekli za plačilo pristopnine 2000 din v 61 primerih od 73, kolikor jih je v Martinjaku. Akcija se še nadaljuje.

Po programu bo rekonstrukcija vodovoda opravljena do jeseni leta 1978.

D. Žnidaršič

NAŠE MALO MESTO

— V kioskih »Dela« in »Tobaka« prodajo največ Sportskih novosti, Dela in Nedeljskega, pa tudi Jana gre dobro v promet. Nerazumljiv pa je podatek, da ne morejo prodati edinega izvoda Mladine. (Podatek je iz »Tobaka«). Zelo slabo gredo v promet VUS, Fokus in druga podobna literatura. So pa občani našega malega mesta pridni uničevalci tobaka. Po podatkih sodeč samo v enem izmed kioskov prodajo mesečno po 25 kilogramov filter 75, 20 kilogramov Morave in 15 kilogramov Ibar. Če upoštevamo, da je v vsakem kilogramu 50 zavojev cigaret in k temu pristoje še večji promet v gostinskih lokalih, bo to gotovo povzročilo pravi preplah društva za varovanje ozračja v našem malem mestu.

V kroniki »Ponte rossa« našega malega mesta je pretekli mesec prvič vpisan sila zanimiv dogodek. Zgodilo se je namreč, da so ponujalci najrazličnejše krame in konfekcije prišli cele tri dni prepoznati. Pravi dan, ko se izplačujejo osebni dohodki na Brestu, je tokrat zavohal le iznajdljivi Ribničan in napravil sila donosno kupčijo.

— Zadnji obisk za to rubriko je bil v okusno prenovljeni prodajalni tovarne Peko iz Tržiča na Partizanski cesti. Prodajalna in razstavljeni proizvodi so prava paša za oči in ni nič čudnega, da je obiskovalcev in kupcev vedno na pretek. Poslovodkinja je mimogrede omenila, da samo raznovrstnih nogavic in pripomočkov za vzdrževanje obutve prodajo za čez dva stara milijona na mesec. Od obutve gredo najbolj v promet lahki čevlji vseh vrst in otroška obutev. Konkurence iz sosednje hiše se trenutno ne bojijo, ker ima pač vsak svoj okus. Ni pa nobena skrivnost, da oba lokala dobro poslušata.

Za zaključek pa še to:

Skopa analiza je pokazala, da je ta naša rubrika pri bralcih dokaj priljubljena, čeravno je tematika, ki se v njej načenja, dokaj zahtevna in neprijetna. Prav bi bilo, da bi bralci sami s svojimi prispevki ali z namigom sproti svetovali o vprašanih, ki bi jih v tej rubriki prikazali, saj bi bilo tako delo lažje in tematika bolj pestra.

Poziv k solidarnosti

Ravno je minilo 130 let od ustanovitve in delovanja bolnišnice v Postojni, ki od leta 1950 dela kot posebna bolnica za ženske bolezni in porodništvo. Približno 25.000 novorojenčkov je od takrat v njej zagledalo luč sveta, nad 36.000 žena pa je iskalo pomoči in zdravlja.

Sedanji kolektiv bolnišnice, ki je temeljna organizacija kliničnega centra in Ljubljani, si je zastavil svoj razvojni program. Formiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo pa glede na sistem poslovanja in ustvarjanja dohodka praktično ni mogoč. Potrebe pa so velike, še posebno pri ob-

navljanju in nadomeščanju že iztrošenih tehničnih pripomočkov in aparatov, s katerimi se moramo delati. Kolektiv je v zadnjih štirih letih s samoodrekanjem in s skrbnim gospodarjenjem vložil v aparature in tehnične izdelave okrog 70 milijonov starih dinarjev, kar je za sorazmerno majhen kolektiv zelo veliko. Toda vsi naporji ne morejo pokriti vseh nujnih potreb glede na nagli tehnični razvoj in možnosti v zdravstvu.

Kolektiv želi, da nudi najsoodobnejše zdravljenje žena in mamic in se zato zatekamo k razumevanju in solidarnosti tistih samoupravljavcev, katerim nudimo takšno zdravstveno varstvo.

Iz občine Cerknica se v naši ustanovi zdravi 85 odstotkov vseh žena, ki potrebujejo bolnišnične zdravstvene storitve s področja varstva matere in žene.

Vsako leto se iz občine zdravi približno 250 ginekološko bolnih žena in 250 porodnic. Poleg tega naša ustanova zagotavlja specialistično zdravstveno varstvo z ordinacijami v Cerknici in v Starem trgu.

Do obiska je prišlo na osnovi sklepa izvršnega odbora republiškega odbora SZDL, da bo imel svoje seje v prihodnje po regijah. Prva takšna seja je bila v mariborski regiji, drugi pa smo bili na vrsti mi, v notranjsko-primorski regiji.

Gostje so si v naši občini ogledali Tovarno ivernih plošč v Podskrajniku, novo telovadnico v Cerknici, Brestov Salon pohištva in Grad Snežnik. Po ogledu je bilo na Blokah srečanje s predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja v občini. Gostje so se zanimali za celotno problematiko delovanja naše občine. Posebno je bilo izpostavljeno vprašanje organiziranosti in delovanja Socialistične zveze, področja gostinstva in turizma v občini in pospešitev organiziranja usmerjenega izobraževanja v regiji.

Gostje so bili z obiskom zadovoljni in so poudarili, da je opazen velik gospodarski napredek na področju naše občine.

E. Lenarčič

Zato se obračamo na delovno skupnost Bresta, druge delovne organizacije krajevne skupnosti in občane občine Cerknica za pomoč pri nabavi porodnih postelj in instrumentarija.

Akcija teče v okviru vse notranjske regije; treba je povedati, da je naletela na pozitiven odziv povsod tam, kjer so se samoupravljavci seznanili z namenom akcije in s težavami naše ustanove.

Upamo, da boste ob zaključku poslovnega leta del sredstev, ki ste jih ustvarili, namenili tudi tej humani akciji.

Kolektiv TOZD Bolnica za ženske bolezni in porodništvo POSTOJNA

Informacij je preveč — a še premalo

Vedno pogosteje se srečujemo s pojavom, da nam današnji čas ponuja preveč papirja, preveč besed, ki pa nam kljub svoji množini ničesar ne povedo. V tem hitrem tempu razvoja, ki je povzročil res pravo papirnato vojno, se pogosto ne moremo znajti. Ne moremo prebrati vsega, kar imamo na voljo, ne moremo se poglobiti v vse stvari, ki nas zanimajo, vendar pa bi bili radi kljub temu vsaj obveščeni o vseh pomembnih dogodkih, ki so okoli nas in ki tako ali drugače vplivajo na naše življenje. Danes si sploh ne moremo več predstavljati življenja brez časopisov, radia, televizije... Hočemo in moramo biti seznanjeni z življenjem, moramo biti »sredi vsega«. Življenje nikakor ne sme teči mimo nas, ampak se moramo vključiti vanj in mu postavljati smernice.

To še posebej velja za nas, za državljane Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki si je postavila za svoj cilj, razviti samoupravne socialistične odnose. Vse prepovedi se zamislimo nad tem svojim ciljem, se zamislimo nad tem, kaj to sploh pomeni, kaj to od nas zahteva. Pravimo, da smo samoupravljavci, da sami razpolagamo s svojim delom, da sami odločamo o rezultatih, ki jih dosegemo...

Res, vse to in še mnogo več nam naša družba omogoča; družba, ki jo sestavljamo mi, družba, ki smo mi vsi in zato tudi mi vsi odločamo o njeni, torej o svoji usodi. Prav gotovo sleherni od nas želi, hoče sodelovati v tem procesu, v procesu oblikovanja svojega življenja, življenja svojih otrok, znancev, svoje domovine!

Vsi smo pripravljeni pomagati, vendar pa se nam takoj, ko hočemo to res storiti, postavi vprašanje — KAKO? Kako naj jaz odločam o nečem, s čimer sploh nisem seznanjen; kako naj sprejem neko odločitev, za katero ne vem, kakšne posledice bi sploh imela; kako naj se opredelim za neko novost, če pa ne vem, zakaj je sploh potrebna... Sto in sto takšnih vprašanj srečujemo na svoji poti soustvarjanja naše družbe, na poti samoupravljanja.

Prav gotovo samoupravljalec ni tisti, ki neutrudljivo prikramava ali dviga roko, čeprav niti ne ve, zakaj je dvignil roko, oziroma kakšno odločitev in kakšne posledice je s tem sprejel! Če hočemo o neki stvari odločiti, moramo biti z njo najprej zelo dobro seznanjeni. To je pogoj, da si o njej lahko ustvarimo svoje mnenje, da lahko o njej razpravljamo in o njej tudi odločamo. Nujno so nam torej potrebne informacije; biti moramo informirani o vsem, kar se dogaja okoli nas.

Vprašajmo se, ali imamo dovolj informacij, ali smo seznanjeni s tem, kar se dogaja v naši organizaciji združenega dela, kakšni problemi so se pojavili v naši krajevni skupnosti, kakšne predloge in rešitve so sprejeli na raznih sestankih...

Odgovor si poiščimo na naših policah, v omarah in tudi na smetiščih! Poglejmo na mizo najbližjega delegata (to pa smo skoraj vsi)! Videli bomo: papir, sam popisani papir!! Informacij je torej dovolj, vsi smo seznanjeni s tem, kar nas zanima! Toda, ali je to res?! Papirja je res dovolj, povsod se nam ponujajo različna poročila, zapiski, predlogi, spremembe, novice...

Toda koliko od tega velikega kupa papirja res preberemo, preberemo in razumemo?! Vsega prav gotovo ne moremo! Ne moremo zato, ker nimamo dovolj časa, pa tudi zato, ker nam je veliko tega popisane papirja nerazumljivega in zato tudi nezanimivega. Zdi se, da mnogo tega ni namenjenega nam, saj je večkrat napisano v jeziku, ki ga mi, delavci in občani, ne razumemo. Z informacijami, ki jih ne razumemo ali pa jih sploh ne preberemo, ker preprosto nimamo časa, pa nikakor ne moremo odločati.

Današnja družba zahteva vsestransko izobraženega človeka, človeka, ki bo znal samostojno presojeti in odločati v celotne družbe. Toda temu človeku, žal, še nismo preskrbeli primerne informacije, nismo mu omogočili seznanjanja z družbenimi dogajanjem na način, ki bi mu ustrezal. Informacije, ki se nam ponujajo danes, so očitno pre-

obsežne in zaradi prevelike ali premajhne strokovnosti včasih tudi nerazumljive. Zato moramo poiskati nove oblike in načine uspešnejšega informiranja.

Delavcu in občanu je potrebna pravočasna, jasna, kratka, a vendar popolna in resnična informacija za odločanje. Prav to pa je naloga in cilj informacijsko-dokumentacijskega centra (INDOK centra), ki se ustanavlja pri skupščini občine Cerknica. Name njen bo vsem, ki sodelujejo v procesih odločanja, vsem, ki bi bili radi hitro in natančno informirani o vseh dogajanjih v svoji okolici.

Z vlogo, pomenom, nalogami in cilji INDOK centra se boste lahko seznanili v naslednji številki Brestovega Obzornika.

I. PAVLIČ

Pomemben samoupravni sporazum

Vse delovne in temeljne organizacije ter interesne skupnosti v občini sprejemajo v tem času samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občine Cerknica.

Osnovni cilji tega sporazuma so:

Zagotoviti, da bodo delavci ob urejenih življenjskih, kulturnih in socialnih razmerah dosegali višjo družbeno produktivnost in uresničevali odločilno vlogo delavca v združenem delu.

Zagotoviti delavcu ustrezno socialno varnost in stalno izboljševanje življenjskega standarda.

Izvajati takšno politiko zaposlovanja, ki bo težila k boljšemu izkoriščanju delovnih zmogljivosti, k večji produktivnosti in intenzivnosti dela.

S tem samoupravnim sporazumom podpisniki zagotavljajo naslednje:

— Razvojni programi morajo omogočiti hitrejši družbeno-ekonomski razvoj.

— Rast zaposlenih glede na doseženi dohodek na zaposlenega.

— Povezanost izobraževanja z združenim delom.

— Oblikovanje takšnih investicijskih odločitev, ki bodo skladno z družbenimi dokumenti usmerjale nove investicije tja, kjer so prosti delavci.

Minimalni standardi za življenjske in kulturne razmere obsegajo:

— reševanje stanovanjskih vprašanj,

— prehrano delavcev,

— pogoje, ki omogočajo vključevanje delavcev v kulturne in druge aktivnosti ter uporabljanje storitev vzgojno-varstvenih, izobraževalnih, zdravstvenih in drugih organizacij,

OBVESTILO

Oddelek za notranje zadeve skupščine občine Cerknica poziva na podlagi zakona o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva vse občane, da uredijo prijavo in odjavo stalnega in začasnega prebivališča ter prijavo spremembe naslova stanovanja. Posebej je to pomembno pred volitvami, ki bodo prihodnje leto.

Na podlagi 5. člena omenjenega zakona je prijavljanje in odjavljanje stalnega prebivališča in prijavljanje spremembe naslova stanovanja obvezno za vse občane, kadar se v določenem kraju stalno naselijo oziroma iz kraja za stalno odselijo ali spremenijo naslov stanovanja v istem kraju.

Občane, stare manj kot osemnajst let, so dolžni prijaviti oziroma odjaviti starši ali skrbniki oziroma tisti, pri katerih stanujejo.

Stalno prebivališče in naslov stanovanja je treba prijaviti v 8 dneh od nastitve oziroma spremembe stanovanja. Stalno prebivališče je treba odjaviti pred njegovo zapustitvijo.

Uradna oseba, ki sprejme prijavo oziroma odjavo da prijavitelju o tem potrdilo.

Pristojni organ lahko uvede postopek zoper občana, ki je kršil določila o prijavi in odjavi stalnega prebivališča.

Na podlagi 15. člena zakona o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva je predpisana denarna kazen 500 din za prekršek:

1. kdor ne prijavi stalnega prebivališča ali ga ne prijavi v predpisanem roku, ali ne odjavi stalnega prebivališča oziroma ne prijavi naslova stanovanja;
2. kdor da o prijavi ali odjavi stalnega prebivališča ali ob prijavi naslova stanovanja neresnične ali nepravilne podatke;
3. kdor je dolžan izpolniti prijavno dolžnost, če mladoletne osebe ne prijavi ali ne odjavi v predpisanem roku;
4. kdor ravna v nasprotju z 8. členom tega zakona;
5. za prekršek iz prve do tretje točke prejšnjega odstavka se kaznuje pravna oseba z denarno kaznijo do 2500 din, njena odgovorna oseba pa z denarno kaznijo do 500 din.

Skupščina občine Cerknica
Oddelek za notranje zadeve

										TEGA LETA	SPREMEN. ORGANIZACIJE	IDA KRIVANJA	DECIBEL	MUZA LJUBEZ. PESNIŠT.	DOZDEVNI PREBIVALEC MESECA	LETALSKA ENOTA	TONE TOMŠIČ					
										OBRADOVIĆ ALEKSANDAR			PTIČ SEVERNIM MORIJ				MEHIKA					
										RAMIČ RIZO			DELUVNA SKUPINA RADIJ									
										REKA V FRANCJI (DEPARTMA)								SLIKA GOLEGA TELESA				
SESTAVILA: MF JO	APOTEKAR	GLASBENA DRAMA	DIVJA VRTNICA	KUTINA	ONASSIS	PREBIVALKA DOLENJSKE	16. IN 3. ČRKA ABECEDE	TOVARNA V POSTOJNI	KARENINA		PREBIVALKA IRSKE					PAUL RUBENS			BRKATA RIBA			
DEL NOTRANJSKE																VRSTA VINJAKA						
RDEČE KRVNIČKE										OPOMBA (OKRAJŠANO)		LIRA				VULKAN NA MINDANAU						
PODALJŠEK STREHE			ILJUŠIN			ZNAMKA SOVJETSKIH AVTOMOBILOV NASPROTNO OD MAKRO				TEKMOVAL. VRSTA ČOLNA					KRAJEVNA SKUPNOST	OPTIČNA PRIPRAVA PRI KAMERA						
OČKA					ELEKTRO MONTAŽA		GLAD						OBČINSKI KOMITE			NARODNA BANKA			NAJMANJŠI DELEC SNOVI			
TERMINSKI KOLEDAR					VALJEVO		SKUPNOST RODBIN			OGLJIKOV MONOKSID		JADRANSKI OTOK			VRSTA TKANINE							
NAŠI RAZGLEDI			ZAJKLAJA (LJUBKOVAL)							JANEZ NOVAK		POPOV			NEMŠKA REKA							
VERDIJEVA OPERA			PRITRDILNICA										NEUMEN PRISMOJEN			PRIPADNIK SKITOV						
OKSIDIRAN					SLOV. PISAT. MIŠKO								KOHONT					KADAR				
					BEDITEC				ČEŠKA PRITRDILNICA									EDO MOHOŽKO				

NAGRADNI RAZPIS

Po daljšem času smo vam znova pripravili nagradno križanko. Ker je za reševanje lahka, pričakujemo rekordno število rešitev.

In nagrade?

1. nagrada 150 din,
2. nagrada 100 din,
3. nagrada 50 din

Rešitve s pripisom »nagrada križanka« pošljite uredniškemu odboru najkasneje do vključno 21. decembra 1977. Pri reševanju vam želimo dosti razvedrila, pri zrebanju pa čim več sreče!

V SPOMIN

Delovna skupnost TOZD Tovarna pohištva Martinjak sporoča žalostno vest, da je umrl naš upokojenec ANTON KUNSTEK.

V temeljni organizaciji je bil zaposlen od 1. 6. 1963 do 31. 8. 1975. Delal je na več delovnih mestih, največ na skladišču lesa.

Tovariš Kunstek nam bo ostal v lepem spominu kot dober delovni tovariš.

Delovna skupnost TOZD
Tovarne pohištva Martinjak

Za tridesetletnico BRESTA še ena kvalitetna prireditev: dvoboj Slovenija — Brest

FILMI V DECEMBRU

1. 12. ob 19,30 — angleška komedija ZAKAJ LEŽIŠ, RECI KAJ!
3. 12. ob 19,30 in 4. 12. ob 16. uri — ameriški western MALI INDIJANEC
4. 12. ob 19,30 — ameriška kriminalka TAKSIST.
5. 12. ob 19,30 — nemški pustolovski film ZAKLAD AZTEKOV.
8. 12. ob 19,30 — ameriška kriminalka MOŽ Z ZLATO PISTOLO.
9. 12. ob 19,30 in 11. 12. ob 19,30 — ameriška kriminalka BOTER 2. del.
10. 12. ob 19,30 in 11. 12. ob 16. uri — ameriški karate film V ZMAJEVEM GNEZDU.
12. 12. ob 19,30 — nemški pustolovski film PIRAMIDA BOGA SONCA.
15. 12. ob 17. uri in ob 19,30 — ameriški pustolovski film ŽRELO.
17. 12. ob 17. uri — ameriške risanke TOM in JERY.
17. 12. ob 19,30 in 18. 12. ob 16. uri — jugoslovanski film VRNITEV ODPISANIH.
18. 12. ob 19,30 — ameriški zgodovinski film MARCO POLO.
19. 12. ob 19,30 — poljska drama POVEST GREHA.
22. 12. ob 19,30 — ameriška kriminalka DVOBOJ PO SVETU.
24. 12. ob 19,30 in 25. 12. ob 16. uri ameriški western PLAČANEC INDIJANCI.
25. 12. ob 19,30 — japonski karate film KOBRA.
26. 12. ob 19,30 — ameriška komedija REŠITE TIGRA.
29. 12. ob 17. uri in ob 19,30 — ŠTIRINOŽNI DETEKTIV.

Najboljši kegljači pri nas

Kegljaški klub BREST je v preteklem mesecu s finančno pomočjo delovnih organizacij naše občine uspel na kegljišču prekriti steze s plastično snovjo in je zdaj kegljišče sposobno za prirejanje vrhunskih tekmovanj.

Ob tej priložnosti je bilo tekmovanje, ki sicer ni bilo vrhunsko, bilo pa je zanimivo, saj so svoje moči merile ekipe KOVINOPLASTIKE, BRESTA, GRADIŠČA in ženska ekipa KK BREST, v disciplini 6 X 100 lučaje.

Po pričakovanju so bili najboljši kegljači KOVINOPLASTIKE z 2439 podrtimi keglji, druga je bila ekipa BRESTA (2407), na tretje mesto se je uvrstila ženska ekipa (2386) in na zadnje ekipa GRADIŠČA (2280).

Znani kegljač in igralec bowlinga — Šparemblek

Najboljši v ekipah so bili: Franc GORNIK (Brest) 427, Novka ČULIČ (KK Brest) 427, Janez HLAPEŠ (Kovinoplastika) 414 in Tone RAVSELJ (Gradišče) 408.

V okviru proslav 30-letnice BRESTA sta bila 5. novembra kegljaška dvoboja med žensko in moško ekipo KK BREST ter žensko in moško selekcijo SR SLOVENIJE v disciplini 8 X 100 oziroma 8 X 200 lučaje. Moško ekipo KK BREST so okrepili domačini, ki nastopajo v drugih klubih.

Tekmovanje je bilo na visoki kakovostni ravni, še posebej pa so navdušili nekateri posamezniki z uspešnimi nastopi (Urhova — 470, Kalanj — 937).

REZULTATI:

SLOVENIJA : BREST (ženske) 3208 : 3157
SLOVENIJA : BREST (moški) 7080 : 6777

Slovenija (ženske): Razlag 396, Tkalcich 427, Marinc 400, Veber 382, Zore 377, Bizjak 389, Urh 470, Ludvig 367.

Brest (ženske): Kralj 406, Janša 396, Gabrenja 392, Vesel 387, Mulec 391, Cenčič 377, Škraba 421, Čulič 387.

Slovenija (moški): Marinšek 857, Kalanj 937, Hafner 864, Hočevar 843, Zdešar 895, Logožar 923, Belcijan 833, Kačič 928.

Brest (moški): Šparemblek 870, Založnik 871, Mlakar 844, Hlapše 823, Gornik 825, Kraševc 819, Bizjak 858, Urbas 867.

P. Kovšca

LJUBITELJEM KEGLJANJA!

12. DECEMBRA SE BO PRIČELO TRIMSKO TEKMOVANJE MED VSEMI LJUBITELJI KEGLJANJA NA BRESTU. TEKMOVANJE V BORBENIH IGRAH (EKIPA ŠTEJE PO ČE ČLANOV) BODO VSAK PONEDELJEK. PRIČAKUJEMO ŠTEVILNO UDELEŽBO IN DOSTI PRIJAV. PRIJETNO IN KORISTNO!